

MAGYARORSZÁG

+ 4 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.T.

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Pál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 217 (1659) szám * Vasárnap, 1937 október 24

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Elkészült a megegyezési terv a spanyol kérdéstről

A semlegességi bizottságban képviselt kormányok elé terjesztik a tervet. — A szovjet kifogásai késleltetik a megegyezést

Londonból jelentik: A semlegességi bizottság elnöki albizottsága pénteki tanácskozásának tárgya az a határozati javaslat-tervezet volt, mely az önkéntesek elszállítására vonatkozó pontokat sorolja föl. Ezek a következők:

1. A Spanyolországban harcoló valamennyi nem-spanyol alattvaló elszállításának nemzetközi ellenőrzésével, beleértve azokat, akik a háború kitérősekor nem voltak spanyol alattvalók.

2. Intézkedések az elszállítás első részének az u. n. jelképes elszállításnak haldélkiaton keresztülvételére.

3. Két bizottság kiküldése a spanyol frontokon harcoló idegen önkéntesek számának megállapítása és a hadviselő jogok megadásához fűződő feltételek meghatározása céljából.

4. Valamennyi szerződő kormány újabb kötelező ígéretet tesz, mely szerint nem engedí meg, hogy országából önkénteseket szállítsanak Spanyolországba.

5. A szárazföldi és tengeri ellenőrzés át-szervezése és megerősítése.

A tanácskozást Grandi olasz nagykövet nyitotta meg. Kijelentette, hogy kormányja elfogadja az angol terv valamennyi pontját az-zal a feltétellel, hogy a bizottság valamennyi tagja hasonlóképpen egyhangulag elfogadja.

Maiski szovjet-nagykövet kijelentette, hogy a szovjet-kormány nem vállal politikai felelősséget a javaslatokért. Kormányja követeli, hogy a jelképes visszavonás aránylagos legyen. Tudomása szerint Franco oldalán százezer — s ebből 85 ezer olasz — önkéntes harcol, míg a valenciai kormány oldalán értesülése szerint tíz-tizenkétezer önkéntes küzd. Maiski kijelentését hosszabb vita követte Eden és Maiski között.

A szovjet nagykövete hangoztatta, hogy kormányja nem hajlandó hadvi-

selő jogokat adni, még nem szállítottak el minden idegen önkéntest.

Eden, Maiski válaszára kijelentette, hogyha így áll a dolog, nem érdemes folytatni a vitát. Mire Maiski azt a titokzatos kijelentést tette:

— Általánosságban nem értek egyet, de talán részletekben egyetérthetünk.

További nehézség abban mutatkozott, hogy ami számot a Spanyolországba kiküldendő két bizottság az önkéntesek mennyiségéről megállapít, azt a kormányok elfogadják-e kötelezőnek. Végül is megegyeztek abban, hogy a bizottságban képviselt kormányok elé terjesztik az említett határozati javaslatot, melynek egyrésze kérdőív és azt kérdezi, hogy a kormányok kötelezőnek ismerik-e el a kiküldendő bizottság által megállapítandó számadatokat.

ISMÉT CSÖKKENT A REMÉNYKEDŐ HANGULAT

Londonból jelentik: Bár a semlegességi bizottság elnöki albizottsága határozati javaslat-tervezetet fogadott el, az ülés végén erősen csökkent az az optimizmus, mely a legutóbbi ülés után felülkerekedett. Ennek oka az, hogy a Szovjet részéről újabb nehézségeket támasztottak.

Az elnöki albizottság hétfőn délután tartja legközelebbi ülését, amikor is a kiküldöttek beszámolnak arról, hogy kormányaik a határozati javaslat-tervezetet elfogadják-e, vagy sem. Eden a pénteki ülésen hangoztatta, hogy

a nemzetközi vizsgáló bizottságnak még október folyamán el kell indulnia Spanyolországba az önkéntesek számának megállapítása céljából.

A hétfői ülésen is Eden elnököl. Angol politikai körök szerint Eden mindaddig maga vezeti a benemavatkozási értekezlet tárgyalásait, amíg nem sikerül tétő alá hozni a végleges megegyezést.

Gijon elfoglalása elintézte a beavatkozási vitát. — A spanyol vörös kormány ügye elveszett

A Reuter római jelentés szerint olasz körökben meg vannak győződve arról, hogy a spanyol köztársasági kormány ügye veszve van. Rómában úgy érzik, hogy Gijon eleste háttérbe szorította a beavatkozás vagy benemavatkozás kérdését. Miután a londoni megegyezés kitörte a spanyol kérdés mérgefogát, elérkezett az idő, hogy Anglia és Olaszország új földközítengeri egyezményt kössön és egyszersmind elintézzék az összes határ- és más kérdéseket, egyrészt Kelet-Afrikában, másrészt Keniában, Egyiptomban és Szudanban.

Rómában nagy meglepéssel állapítják meg, hogy Eden csütörtöki alsóházi beszédében célzott arra, hogy elsősorban Róma békülé-

keny magatartásának érdeme a benemavatkozási tárgyalások kivezetése a zsákutcából.

A Reuter legújabb római távirata szerint olasz körök azt hiszik, hogy rövidesen tárgyalás indul Ciano külügyminiszter és a római angol nagykövet között a Földközi-tengeren kötendő új egyezmény ügyében.

Párizsból jelentik A francia lapok megállapítják, hogy Gijon eleste lényegesen megnövelte Franco tábornok végső győzelmének kilátásait. A „Temps” vezető helyen méltatja a siker jelentőségét. A lap úgy véli, hogy a játszma most már eldőlt.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

Százéves Alma Mater

— A brasovi főgimnázium jubileumára. —
Írta: Heszke Béla

Száz esztendő telt el azóta, hogy a költő szerint Brasovban, I. Ferenc király óhajából és felfalusi Kovács Antal apátplébános fáradhatatlan munkájával „a Muzsáknak kellemes otthona van”. 1837-ben alapították a Cenk alatti város katolikus főgimnáziumát.

Zord idők s erdélyi gondok közepette jött létre egy katolikus plébános ebédőszobájában az „iskola”, mely száz év alatt a mindig megújuló gondolat éltető erejével táplálva százasok Alma Materre fejlődött s most szeretettel várja fiait, a végzett öregdiákokat, hogy november 7-én találkozára gyűljenek egybe.

A Cenk alatti városról sokszor megállapították, hogy sajátosan transzylván település, mert benne magyar, román és szász, békésen „megarul egy gyékényen”. Az emlékezés és a jubileumi ünnepség hangulatában keresztényi megértéssel nem szaggatjuk fel azt a sebet, amely az iskola alapítása előtt esett a cenk-alatti város magyarságán éppen az „egy gyékényen ámulók” egyikétől, mert nem akarunk ünnepontok lenni s inkább beérjük az egyszerű vigasz lelkesítőmogató békéjével s örömmel állapítjuk meg, hogy száz év után, mindennek ellenére, vagyunk. Lehetünk, s azt éppen annak köszönhetjük, hogy nem akarták létünket s a gáncoskodás ejtette sebet a brasovi keresztény magyarság egy kulturintézmény fátylával takarta be s száz éves, szellemet sugározó működésével bizonyította be, hogy nem is olyan veszedelmes, ha az idő köves utján egy-egy magyar iskola is áll, amelyben a transzylván népek fiai egyformán tanulhattak.

Mennyi viszontagságon ment keresztül ez iskola, amíg a nemeslelkű alapító pap ebédőjétől a modern kétemeletes épületig eljutott! Letűnt korok gáncos nemtörődőmsége, a liberális gondolkodás szenvtelensége, s főleg a többkulacsos Bécs politikájának malomkövei között őrlődött a Cenk alatti város gimnáziumának a sorsa. Hol tanerők hiányoztak, hol tanítványok, de legtöbbször a pénz, minden kultúra egyik elsődleges feltétele. Ellenben annál több szív, lelkesedés, kitartás és szívós öntudat volt egy papnak a szívében, aki az első brasovi magyar hetilap, olvasókönyv és tornaegyesület megalapítása mellett élete legszebb gondolatát olyan kövekbe merevítette, amelyek alapjául szolgáltak a november 7-én századik évfordulóját ünneplő intézménynek.

Az ebédőben berendezett első osztály, ahol szellemi táplálékot nyújtottak, az alapítást követő második évben társat kapott s a 48-as forradalom idején már hatosztályos gimnáziumként szerepel a transzylvániai iskolatörténelemben.

Az iskola viszontagságos fejlődését nem akasztja meg sem a muszka invázió, sem a Bécs diktálta német szó elnemzetlenítő törekvése. Az egész intézmény alapítója a „allott”, akinek 1857-ben bekövetkezett halálával, nem szűnt meg létezni. Kulturvár volt és vár mi-voltára nem cáfolta rá az idők során.

Nemes adakozók anyagilag segítettek, meglelkező tanítók szellemét mélyítették s még a sors is kedvezett ritkán az akkor még

fiatal Alma Maternek. Sorsjegy útján 30000 forint adódik a gimnázium rendelkezésére. Bérház épül s annak jövedelme fedezi a növekedő fenntartói kiadásokat. Megnyílik a VIII. osztály is (1872) s hosszas huza-vona után megérkezik az államsegély. A századvég törhetetlen magabiztosságérzete valósággyá teszi az új iskolaépület építésének gondolatát s a betű új templomot kap a Cenk alatti városban.

S a templom áll. Száz esztendő sok könyvet, mosolyt, küzdelmet és sikert rejtegető időtengere felett békés szeretettel hívja az Alma Mater fiait, hogy gyűljenek össze bár egy napra, meghitt és barátságos percekkel ünneplni eltelt millió percekkel — és emlékezzenek.

Ennek a százesztendő intézménynek az

A francia lapok sürgetik Franco kormánya elismerését

A francia kommunisták a vörös spanyolok melletti beavatkozást sürgetik

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Doriot a „Liberté”-ben felszólítja a francia kormányt, hogy most már szabadítsa fel magát a nemzeti spanyol kormánnyal szembeni előítélete alól. Ma már valószínű, — ugymond, — hogy Spanyolország jövőbeli ura Franco lesz. Célszerű lesz tehát Franco tábornoknak megadni a hadviselő jogot és diplomáciai képviselőt küldeni Salamancába.

Ugyancsak a „Liberté” jelentése szerint a

Egész Asturia meghódol a spanyol nemzeti csapatoknak.

A leoni harctéren is összeomlott a vörös arcvonal

A harcterekről érkezett jelentések szerint a spanyol nemzeti csapatok pénteken az aszturiai arcvonal nyugati részében vonultak előre anélkül, hogy ellenállásba ütköztek volna. Az ellenség mindenütt leteszi a fegyvert. Több ezer milicista pártolt át a nemzeti csapatokhoz. A zsákmányolt hadianyag igen nagy mennyiségű. Most már a

ünneplése azonban nemcsak alkalomnak szabad lennie az emlékezésre, baráti találkozásra és számadásra, hanem szerep és vállalás is. Ez a száz esztendő kötelez. A magyar betű hányatott sorsa sir az eltelt évek mögött s a letűnt idők mélyéből előretörő hang, mely a lét további lehetőségét követeli, nem találhat sikert főlegre s közömbösség bénította szívekre.

Reméljük, hogy a nagy találkozó ünnepi hangulata megszüli a maga gyakorlati formákban megnyilatkozó eredményét, egy jubileumi alapítványban. A legszebb példája a hálának az, ha az anya, a szülő, a mult hosszú és fáradságos munkájának elismeréseképpen megkapja az új élet, jobb élet és könnyű lét távlatait nyitó jövőnek a biztosítását.

Moszkva szoldjában álló francia kommunisták, akik a londoni bizottságban történt megenyhülést és Gijon elesését végzetesnek tartják, elhatározták, hogy most már követelni fogják, hogy Franciaország fegyveresen lépjen közbe a spanyol nemzeti ellen. Péntek este a kommunista párt vezetősége már meg is jelent a miniszterelnökségen. A küldöttség a képviselőház külügyi bizottságának összehívását sürgette.

vörösöknek csaknem minden hadifelszerelése a nemzeti kezén van. A leoni harctéren is összeomlott a köztársasági arcvonal. A nemzeti csapatok valamennyi hegyvidéki puskalövés nélkül foglalták el. Hadműveletekre már itt sem lesz szükség és a nemzeti csapatok jóformán csak átvonulnak a területeken.

Részletek Gijon elfoglalásáról

Párizsból jelentik: A Havas Gijon elfoglalásáról a következő részleteket jelenti: Amikor Villa Viciosaól a Gijonba vezető úton délre a tengerparton előnyomuló negyedik dandár parancsnoka hírelt vette, hogy a köztársaságiak

kiürítették Gijont, kiadta a parancsot a bevonulásra. Délután 5 órakor vonultak be a csapatok előőrsei a kikötővárosba, mely ekkor már lobogódszba öltözött. A nemzeti bevonulását megelőző bombázás nem nagyon rongál-

Werner Sombart könyve az ördög korszakáról

Werner Sombart nevét ma már mindenki ismeri. Világszerte szaktekintélynek elismert társadalompolitikus és közgazdász. A kapitalizmussal és a szocializmussal foglalkozó tudományos munkái alapvetőek ezen a téren.

A nagy tudós ma 74 éves, 1906-ig egyetemi tanár volt Breslauban, 1932-ig Berlinben, ma pedig a társadalompolitikai kérdésekkel foglalkozó egyesület nagyteljesítélyű elnöke. A 74 éves ősz tudós abban a korban van, amikor az élet tapasztalatai kristályos szintézisekben szűrődik le a gondolkodó lelkében. Hozzájárul még az is, hogy az ember 74 éves korában már nem sokat vár az élettől, hanem az örökkévalóságra készül.

Nem lephet meg tehát bennünket az, hogy a számok és táblázatok embere ebben a korban „lelki” könyvet ír és a világ „lelkiismeretéhez” szól.

„Das Oekonomisch Zeitalter” — A Közgazdasági Korszak — ez legutóbbi könyvének címe. Hogy milyen irányu és mi a főszempontja, azt már az első fejezet címe is sejteti. A fejezet címe ez: A bábeli torony.

Werner Sombart a számokból, táblázatokból, a gyárak és a világszerte károsából arra a következtetésre jut, hogy korunk az ördög munkájának bélyegét viseli magán. Szórol-szóra így ír: „hogy mi történt ulajdonképpen másfélszázad óta Amerikában és Európában, azt csak az tudja megérteni, aki hisz az ördög hatalmában!”

„A természetfeletti világban való hit mindig szélesebb körökben való lerombolása”, az a közvetlen tény, amely az ördög munkáját bizonyítja.

A rombolás székhelye az ember lelke. Ha nem tudnók, hogy a Werner Sombart írja, egy,

prédikáló pap szavainak tartanók, amiket mond: „Az ördög félrevezette az embereket, hogy isteneknek tartsák magukat... az önzés a gazdasági szabadelvűség köpenyegébe burkolozott... felébresztette az emberekben az alacsony ösztönöket... megtanította őket egy kifinomult technikára, amelynek segítségével hihetetlen csodákat műveltek... A mai ember nem tudott ellenállni a kísértésnek, mint az Ember Fia!”

A műveltség is magánviseli a kor bélyegét. Tömegtermelés, tömeges terjesztés és a terjesztő tényezők sokasága jellemzi korunk műveltségét.

„Mikor irtak annyi könyvet, szindarabot és zenét mint az emberek, mint ma?”

A kulturális termékek ép úgy terjesztik, mint valami gyári cikket, úgy bánnak vele, mint a gázzal, vízzel és elektromossággal. Mindenki házához, ajtója elé szállítva kapja a kulturális termékeket. Ez a rendszer sok közvetítőt igényel. Sohasem volt annyiféle tanár, tanító, oktató, mint ma! Az egyesek feladata ezáltal igen kicsiny körre, csupán a részletezésre szorítkozik. Innena a kor égető metaphysikai szegénysége és vallástalansága. Az Egy. Államokban 400 szociológiai tanár működik. Miben áll a tudományuk? A termelés és a munkanélküliség táblázataiból és kimutatásaiból! Végeredményben tehát: csökkent a műveltség színvonala!

A kor egy másik betegsége: az emberiségből való kivételzés.

Korunk embere elszakadt az Istentől, elszakadt emberségétől. Javakban ugyan gazdagabbak vagyunk, mint bármely más kor, de mit használ mindez? Sokkal szegényebbnek érezzük magunkat, mint más korokban. A vágyak, igények növekedésével nem tud lépést tartani a kielégülés

Gyomorégés, gyomor, bél, máj, epegöröcsök,

ideges gyomorbajok, ideges állapotok, álmatlanság, szédülés, emésztési zavarokkal járó fejfájás, hányingernél a világhírű amerikai Gastro D.-vel ért eredményei a bécsi „Rockefeller” intézetben (Childs Spital) végzett hosszú kísérletek után a „Wiener Medizinische Wochenschrift” hosszú cikkben méltatja.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszeráránban, București, Calea Victoriei 124.

ta meg a várost. A polgárőrség kaszárnyája romokban hever, a templom is megrongálódott, maga a város képe azonban nem túlságosan változott meg. A nemzeti hadvezetőség igen sok felhalmozott hadianyagot talált Gijonban.

Nemzeti részről származó gijoni jelentés szerint a gijoni köztársasági csapatok parancsnoka, közvetlenül a város eleste előtt parancsot adott a kikötőben horgonyzó „Cisar” nevű hadihajó elsüllyesztésére. A hadihajót sikerült is elsüllyeszteni, de a nemzeti megállapították, hogy a hajót könnyen ki lehet emelni és rövid idő alatt ismét szolgálathoz állítani. A menekülő köztársaságiak által elsüllyesztett tengeraltjáró-naszádot azonban még nem sikerült kiemelni.

EZERÖTSZAZ NEGYZETKILOMÉTERNYI TERÜLET SZABADULT FEL ASTURIA MEGTISZTITÁSÁVAL. A VALENCIAI VÖRÖS KORMÁNY JELENTÉSE GIJONRÓL.

Salamancából jelentik: A nemzeti főhadiszállás hivatalos közleménye jelenti, hogy a nemzeti csapatok az északi front összeomlása után hozzáálltak a különféle szakaszok megtisztításához. Pénteken több mint hatezer köztársasági katonát fogtak el.

A „Matin” jelentése szerint a nemzeti Gijon elfoglalása és az ovidói körzet megtisztítása után 1500 négyzetkilométernyi asturiai területet szabadítottak fel. A „Jour” szerint a nemzeti czen a frontszakaszon 140 ágyut, 450 géppuskát és 80 ezer puskát zsákmányoltak az utóbbi két nap alatt.

Valenciából jelentik: A köztársasági hadügyminisztérium hivatalosan jelenti Gijon kiürítéséről: Minthogy Villa Viciosa elesével a köztársasági hadak nem tudtak tovább ellenállni az északi harctéren, az asturiai tanács október 20-án kiürítette Gijont.

A ma tudománya: könyvtudomány, felület és könnyelmű.

Nem az élet, nem a dolgok maguk érdeklik, hanem az elméletek és a könyvek. Nem a virágokat ismerjük, hanem a növénytant.

Felületessége abban nyilvánul meg, hogy a Végtelen iránti érzékét elveszítette. Az emberek közömbösek és fásultak még a legmagasabb igazságokkal szemben is. Régen az ilyen igazságok katedrális-építő szent lelkesedést tudtak gyújtani! És ez a tudomány minden más korszak fölébe helyezte magát, amint a szovjet munkás is egy hazug propaganda által felültetve, az egész kapitalista világot nyomorult börtönné tartja.

Mint a gyermekek, úgy viselkednek az emberek a tömegek, a zvorsasággal, az ujdonsággal szemben.

Csodálat tárgya egy nagy város: milliós lakossága, a felhőkarcolók magassága, egy rádióállomás energiája, a csillagok szédítő távolságai, egy óceánjáró méretei. Bámuljuk a gépkocsit, a repülő örült gyorsaságát, a tengerjáró hajók versengését, az újságok gyors hírszolgálatát. Hódolat veszi körül a rekordokat, a bajnokokat. Valóban második gyermekkorát éli az ember!

„Az ember életének nincs több értelme!”

Ez Werner Sombart következtetése. Az ember elszakadt a természetfölötti világtól és most céltalanul botorkál. Él, dolgozik, küzd, harcol és meghal, anélkül, hogy önmagára és Istenre talált volna.

„Hanyatlás, tudatlanság és eldurvulás: ime, ide juttatott bennünket a nagy keresztény igazságok elvetése. Mi lehet itt a gyakorlati következtetés? Térjünk vissza az Evangéliumhoz, ha meg akarjuk menteni az emberiséget!”

Vajjon nem az idők jele az, amikor a közgazdász, a tudós profétává lesz?

P. L.

Keresztény választási győzelem Elzászban

A katolikus és protestáns együttműködés betört a marxista népfrontot

Strassburgból jelentik: A közigazgatási választások alkalmával a népfront pártjai különösen ráestek Elzászra, hogy a keresztény népfrontnak ezen a legfontosabb területén győzni tudjanak. Azonban hiábavaló volt ez az igyekezetük, habár a hivatalos hatalom is minden módon segített nekik.

Az Elzászi Néppárt a megyei és járási tanácsokba minden eddigi tagját visszaválasztotta, sőt új helyeket is szerzett. Már az első választás alkalmával Alsó-Elzász tanácsának 18 helyéből 11-et megszerzett, míg a felső-elzászi tanács 12 helyéből is hat helyre vitte be a maga jelöltjeit. A második választás további eredményeket hozott a keresztény népfrontnak, s ennél fogva mindkét elzászi tartomány megyéiben és járásaiban a többség az övé lett, azzal együtt a megyék és járások vezetése is.

A francia keresztény sajtó nagy elégtel-
lel érvel ki, hogy a katolikusok és protestán-
sok közös együttműködésével sikerült a mar-
xista vörös front rohamát kivédeni. Az első
választási napon se a szocialistáknak, se a
kommunistáknak nem sikerült még egy man-
dátumot se szerezniük. Az Elzászi Néppárt
ismét grániternak mutatkozott és bebizonyi-
totta, hogy Elzászban a legerősebb pártja. A
kommunistáknak mutatkozott bizonyos szava-
zatheli növekvése, de ezt ők teljesen a korábbi
szocialista szervezetekből hódították el ma-
guknak.

ŐRIZZE MEG SZÉPSÉGÉT
PUDER
ÉS UTÁNOZHATATLAN
PASZTELL
ARCFESTÉK
HASZNÁLATÁVAL

Megegyezés jött létre a gyáriparosok és Pop Valér kereskedelmi miniszter között

A munkások alkalmazásánál az egyes vidékek néprai arányait veszik figyelembe. — Központi munkaközvetítő intézetet állítanak föl a fővárosban

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, Pop Valer kereskedelemügyi miniszter körlevélben fordult közel száz ardeali, bucovinai és banati iparvállalathoz s arra szólította fel a gyárak igazgatóságait, hogy rövid idő alatt úgy szervezzék át vállalataik tisztviselői karát és munkástáborát, hogy az igazgatósági tagok és tisztviselők ötven, a munkások hetvenöt százaléka pedig kizárólag román legyen. A miniszteri levél ugyan kifejezett megtorlást nem helyezett

zottak kicserélésére nem láttak semmiféle módot.

Túl a gyárigazgatók célszerűségi szempontjain, főleg a kérdés politikai oldala volt az, ami a megdöbbenést kiváltotta. Pop miniszter körlevelétől függetlenül évek óta az az irányzat, hogy gyárak kisebbségi munkást, vagy teljesen, vagy csak elvétve alkalmaztak s ily körülmények között a kisebbségi fiatalok elhelyezkedésének menete amúgy is teljesen megakadt.

A megoldás technikai akadályai miatt Pop Valer miniszter néhány héttel ezelőtt úgy mó-

dosította a körlevélben foglalt óhajait, hogy hosszabb határidőt adott a gyárak válaszainak beadására. Ez a határidő végefelé közeledett, de már lejárt előtt tárgyalások kezdődtek a gyárak képviselői és Pop Valer között. A *Timpul* közleménye szerint a tanácskozással megegyezéssel végződtek s most már nincs szó a körlevél eredeti fogalmazásának szövegről, s a miniszter az általa felállított határidő betartását sem kívánja.

A *Timpul* a következőkben foglalja össze a megegyezés lényegét:

„Az ország iparvállalatainak képviselői és az ipar és kereskedelemügyi miniszter között teljes egyetértés jött létre annak a kölcsönös elismerésében, hogy a román elemet támogatni kell.

A megegyezés értelmében az ország összes iparvállalatainak részvételével központi irodát állítanak fel. Az állástkeresőknek ide kell benyújtaniuk kéréseiket, az iparvállalatoknak pedig ehhez az irodához kell fordulniuk, hogy ha személyzetre van szükségük. Ez az iroda fogja aztán szétosztani a munkásokat és a tisztviselőket a különböző iparvállalatokhoz, számoltatva a román munka támogatására és védelmére vonatkozó törvény intézkedéseivel.”

Rheuma ellen

Togal-tabletták biztosan gyógyítanak:
Rheumát | Idegfájdalmakat
Köszvény | Spanyolnáthát
Újidegszabát | Fejfájást és
Hűléses betegségeket

Ha több mint 7000 orvos, klinika és kórház
írása a Togal kitűnő hatását igazolja. Ön is
teljes bizalommal használhatja. A Togal az
Ön házi gyógyszeréi közül se hiányozzék.
Gyógyszertárakban és drogériákban.
Léi 52.-, 130.- (és Léi 12.-).

kilátásba, de nyomatékosan felszólította a gyárigazgatóságokat, hogy még november 1-ig küldjék be arra vonatkozó válaszaikat, hogy elfogadják-e vagy sem a miniszteri „tanácsot”. A körlevélben foglaltak nagy megdöbbenést keltek a kisebbségi lakosság körében, de a gyárak is tanácstalanul állottak a miniszteri körlevél óhajai előtt, nemcsak azért, mert az ilyen átszervezésre hosszú évekre volna szükség, hanem, mert nem lévén munkásokból tisztviselő és szakmunkás, az alkalma-

Újra előtérbe lépett az együttműködéses kormány gondolata

Vaida Mironescuval tárgyal a közös kormányalakítás lehetőségeiről

Bucuresti. Saját tud. A miniszterek most jelentéseket készítenek minisztériumuk élén kifejtett tevékenységükről és *Tatorescu* a napokban nyújtja be a jelentéseket a királynak.

Bucuresti. Saját tud. Vaida Sándor péntek reggel Bucurestibe érkezett és miután pártja-

nak vezető embereivel tanácskozott, hosszas megbeszélést folytatott *Mironescuval*, aki a napokban tudvalevőleg kihallgatáson volt a királynál és aki állítólag egy koncentrációs választásos kormány összeállításán fáradozik.

Pau usz Ferenc riportja:

Egy százéves főgimnázium

Tizenhét ezernégyszázharmincnégy végzett diák. — Görögkeleti püspök, és érsek a végzett növendékek között. — Gyűljenek össze a vendiákok!

A brasovi katolikus gimnázium küzdelmes története

IV. és befejező közlemény

A tanítás, leszámítva a világháború alatti kényszerzsunet és párszor felbukkant járványos betegséget, megszakítás nélkül tartott. Csak 1928-ban inogott meg alatta kissé a talaj, amikor az iskolafenntartó Státus önhibáján kívül maga is anyagi nehézségekkel küzdött. Ezért került szóba, hogy a felsőbb évfolyamokat megszüntessék és négy osztályos algimnáziummá alakítsák át. Szerencsére azonban a brasovi Egyházközség vezetősége és hívei ismét megéreztek történelmi hivatásukat és amint azt már a múltban elődeink annyiszor tették, ismét a maguk erejéből segítettek összehozni a fennmaradáshoz szükséges összeget.

Száz esztendő népnevelő munkája

Igy érte meg ez a gimnázium a századik évfordulóját. Száz év alatt felbecsülhetetlen népnevelői munkát végzett ez az intézet. Ennek a hatását számokban és értékekben kifejezni nem is lehet, csak érezni tudjuk ennek hatalmas horderejét. Mégis, hogy halvány körvonalakban érzékeltehetjük a kifejtett pótolhatatlan kultúr-munkát, pár adatot ideiktatunk. Az igazgatóság a legutóbbi tanév végén közölt kimutatása szerint 17.434 tanuló végzett ebben az iskolában. Ez nem azt jelenti, hogy valamennyi itt érettségűt is tett és nyolc osztályról végbizonysítványt szerzett. Az azonban biztos, hogy csaknem valamennyi itt járt diáknak, az itt szerzett tudása volt az életben való boldoguláshoz az alap, úgy-hogy ha valamennyi itt megfordult diák egy helyen telepedett volna le, ma egy Braşovhoz hasonló várost alkotna ezeknek a települése.

Hogy kiknek ez a gimnázium volt „alma materük” mivel lettek és hogy boldogultak az életben, azt senki nem tudja mind felsorolni. Pár név azonban mindenesetre ez intézet falai közül került világszerte ismertté. Sok orvos, egyetemi tanár, ügyvéd, lelkész (még görögkeleti püspök és érsek is!) művész, politikus, magas állású hivatalnok, katonatiszt, tanár, mérnök, kereskedő, nagyiparos és sok más szerezte itt előmeneteléhez az alapot.

Nemzetiségi vagy felekezeti különbség sem a tanárok, sem a diákok között soha nem vetődött fel olyan értelemben, hogy valaki ezért idegennek kellett volna éreznie magát. Az intézet volt igazgatói és tanárai között találunk több román nemzetiségűt is. A diákok közül pedig a fent említett számból mintegy 2500 volt román nemzetiségű. Különösen nagy arányszámot látunk az első tíz évben, amikor is 816 tanuló közül 288, azaz harmincöt százalék volt román nemzetiségű. Ez nagyon is érthető, hisz akkor még nem volt meg a „Saguna-gimnázium” és a románságból ezen a környéken az értelmiségi pályákra igyekvők előtt, csak ez az egyetlen intézet nyitotta meg kapuit. A tanulójúság azonban később is mindig otthoni talált, itten s ez abból látszik, hogy a megalapított helybeli román középiskola idején, a rákövetkező 35 év alatt 3279 diák között 715, azaz 22 százalék volt továbbra is román nemzetiségű. De otthoni talált itt német, zsidó és minden más nemzetiségű ifjú, aki komoly tudásvágygal és szorgalommal akarta alaptudását megszerezni.

Vorbuchner Adolf, egyházi óraadó tanár...

Tíz igazgató és 148 tanár fordította eddig tudása és odaadása legjavát ez iskolában a növendékek nevelésére. Igen sok közülük itt élte le egész életét. Van azonban közöttük néhány, akik számára csak egy-egy állomás volt felfelé ívelő pályájukhoz az itteni katedra. Ezek közé tartozik Transsylvania közszereplésben álló püspöke

* A riportorozat megírásánál forrásmunkaként szolgált többek között Szabó Sámuel öreg diáknak az intézet százéves fordulójára írott munkája is.

is. A tanárok jegyzékében találjuk ugyanis 1921–24 között a következő feljegyzést: „Vorbuchner Adolf, egyházi óraadó tanár. Tanított francia nyelvet az V–VIII. osztályban”. Tovább lapozgatva régi könyvekben, itteni munkásságára a következő feljegyzést találjuk még: „Vorbuchner Adolf, brasovi s. lelkész. Irt az „Erdélyi Tudósítóba, a Hírnökbe és a Katolikus Mondóba; ismeretterjesztő előadást tartott Braşovban és Gheorgheni-ben”. Ime a Főpásztor püspöki székhéze is a brasovi gimnázium katedráján át vezetett az út.

Száz év nagy idő, de ime, hogy lepergett a nagy homokórán. És leszögezhetjük, hogy itten

Lemond a belga kormány

A Nemzeti Bank elleni vádak kényszerítik ki a lemondást

Brüsszelből jelentik: A Temps értesülése szerint a belga kormány lemondása most már biztosra vehető. A kormány lemondását a Nemzeti Bank ellen folyamatban lévő vizsgálat kényszeríti ki. A lap szerint Van Zeeland semmiképpen sem maradhat helyén, mert a nemzeti bank ellen 1932-ig visszamenőleg folyik a vizsgálat, tehát olyan időre, mikor Van Zeeland még kormányzója volt a banknak. A miniszterek nagyrésze úgy tartja, hogy célszerűbb Van Zeeland lemondása, mert így szá-

badabban szembeszállhat a vádakkal. Valószínű, hogy az új kormány a nemzeti egység alapján fog megalakulni.

CSAK EGÉSZSÉGÜGYI SZABADSÁGRA MEGY VAN ZEELAND.

Brüsszelből jelentik: (Lapzártakor jött távirat): A belga Nemzeti Bank körüli vizsgálattal kapcsolatban támadt kormányválságot hír szerint úgy oldják meg, hogy Van Zeeland miniszterelnök a jövő héten egészségügyi szabadságra megy. Ennek a megoldásnak az lenne az előnye, hogy elejét vegyék a Nemzeti Bank ügyével kapcsolatos támadásoknak.

Tagadhatatlan igarság AZ AURORA SORSJEGYÁRUDA a legszerencsésébb

Minden sorsjátéknál ez az áruda a jártékosok hatalmas tömegét tette szerencsésé. **TEGYEN UN IS EGY PROBÁT** és meg fog győződni.

VÁSÁROLJON SORSJEGYET az

AURORA

SORSJEGYÁRUDANAL. A 15. sorsjáték 1. osztályának a huzása NOVEMBER 15.-én

Helyi cím:

Oradea, B-du. Regele Ferdinand 1.

Szent Demeter napja Bucuvestiben

II.

„Gyermek és kutyák nélkül”

Cseppet sem irigyléreméltóak azok a szerényebb — hat-hétezer leies — fizetésű bucuvestiek, akik most elindulnak, helyesbben már hetek óta útban vannak, hogy Szent Demeter napjára lakást találjanak maguknak. Azt hinni ugyanis az ember, hogy az utolsó négy-öt esztendőben csodálatosan fellendült bel- és külvárosi építkezések, a tíz-tizenkételeteres blokkházak és a nagykiterjedésű villanegyedek keletkezése következtében egyáltalában nincs több lakásinség a román fővárosban. Nagy tévedés. Mert lakás van ugyan szépszámmal, de kisjövedelmű és mégis rendes életet, tiszta otthoni igénylő ember számára még mindig nem építenek lakásokat Bucuvestiben, csak kint a távoli külterkeken, ahol viszont a környezettel nem tud magunkajta ember megbarátkozni.

Egyszoba-konyhás, fürdőszobás modern lakás például, ami kis családoknak tökéletesen megfelelne, egyáltalában nem épül. A kétszobás lakásokat pedig, ha nincsenek kint az Isten háta mögött, nehéz megfizetni. Nagy szerencse kell hozzá, hogy az ember évi 32 ezer leierért olyan kétszoba-konyhás lakást találjon, amely aggodalom nélkül beköltözhető és amelyről a város központját egy félórán belül gyalogszerrel is meg lehessen közelíteni. A városközpont új blokkházaiban pedig hetvenezer leit is elkérnek egy kétszobás, előszobás, fürdőszobás, központi fűtéses lakásért. Ehhez a lakáshoz havi 12 ezer leies fizetés is kevés. S kinek van ma ennyi fizetése vagy jövedelme? ...

Erdélyi laké előnyben

Tele vannak panasszal lakástkereső barátaim. Egy megállapításban azonban megegyeznek valamennyien: Az ardeali embert szívesen fogadják lakónak mindenütt, a fajromán nacionalista háziurak is. Általános a vélemény, hogy az ardeali ember jobb lakó, mint a törzsközségi bucuvesti. Jobban kíméli a házat, Csendesebb és fegyelmezettebb a bucuvestinél, aki a hatóságok szigorát se szívesen ismeri el, annál kevésbé a háziúri gyámkodást. A bucuvesti ember ma még többé-kevésbé irtózik attól, hogy alkalmazkodják a házirendhez, amit a modern épületekben mindenütt bevezetnek már s ami egyesek előtt, újszerűsége miatt, merő szeszélynek, önkényeskedésnek tűnik fel. Este tíz után nem szabad zongorázni! Délután tíz után nem szabad porolni! ... Ki hallott még ilyen szabadságkorlátozást? — vélekedik a bucuvesti bennszülött, vagy az ökirályságbeli bevándorló, — míg az ardeali ember, akár kisebbségi, akár román, már otthon megalkudott ezekkel a negykötöttségekkel.

Mindennél magyar cseléd

S még egy általános megfigyelés: Amerre csak járnak lakást nézni a barátaim, mindenütt magyar cseléd nyit nekik ajtót. Régi dolog, hogy Bucuvestiben rengeteg magyar leány szolgál, de ilyen alkalmakkor újból szomorúan bizonyosodhat meg az ember arról, hogy Ardeal magyar falvainak leányállománya mondhatni teljes egészében itt Bucuvestiben pazarolja el fiatal frissességét s itt cseréli fel falusias egyszerűségét a városi kitanultsággal, ami a jövőendő magyar anya-anya szemponjtjából több mint meggondolkoztató.

A leányok örömmel ismerik fel a magyar lakástkeresőkben a népi együvértartozást.

— A nagysága magyar? ... Isten áldesse.

S nagy készséggel vállalják a lakásmegtekintésnél a tolmács szerepét a háziúr, vagy a távozni készülő bérlő és a románul gyöngén beszélő látogató között. Megtörténik, hogy a magyarul nem értő háziúr fülhallatára hívják

fel a magyar látogató figyelmét a lakás rejtett hibáira:

— Ki ne vegye a naccsága, mert itt annyi a sváb! ...

Vagy:

— Nem győzi be fával a nagyságos asszony a lakást. Egyebet se teszek, mint fát hordok ut.

Vagy — nagyon diszkrétan:

— Sok a poloska ...

„Megtöltötte az út”

Néhol kényes helyzetek alakultak ki a magyar cseléd miatt. A magyar lakásnéző már számít a cseléd magyar szolidaritására és megéssik, hogy a tulajdonos jelenlétében iparkodik megtudni a leánytól, mi a lakás bibije ... És ekkor kiderül, hogy a tulajdonos, hamisítatlan ökirályságbeli neve ellenére jól beszél magyarul. A lakásnéző zavartan távozik s a kijáratnál a cseléd odasugja neki:

— Az asszonyom magyar ...

— De hát akkor, — ütközik meg a lakástkereső magyar hölgy, — akkor miért nem beszélt magyarul velem? ... Hiszen láthatta, hogy alig töröm a románt!

Gyermek és kutyák nélkül

Sok bosszúságot okoz Bucuvestiben a lakástkeresőknek az, hogy a háziúr töviről-hegyire kikérdezi a lakó-jelölteket nemcsak vagyoni helyzetük, társadalmi állásuk, hanem családi állapotuk, sőt rokon kapcsolataik felől is. S kivétel nélkül mindenütt arcfintorítással teszik fel a kérdést:

— Van-e gyerek?

A barátom, aki már majdnem megalku-

dott egy neki megfelelő lakásra, a végén kénytelen volt bevallani:

— Van egy kilencéves fiam.

A háziúr és neje erre elbiggyesztették az ajkukat:

— Akkor nagyon sajnáljuk.

A barátom azonban igyekezett kitartani az alku mellett.

— Dehát az én fiam csendes, jó gyerek ...

S különben is egész délelőtt az iskolában van s egész délután tanul.

A háziúr azonban hajthatatlan maradt.

— Nekünk tökéletes csendre és nyugalomra van szükségünk, — mondta és a lakbérti szerződésből semmi se lett.

Olyan kiadó lakás is akad, ahol kiűrik az ablakba, vagy a kapura:

„Kiadó lakás — érdeklődőknek gyermek és kutyák nélkül.”

Biztosra veszem, hogy a hatóságok levétnék ezt a felírást, ha valaki feljelentené.

De azonfelül még egy-két esztendei gyűjtőtábor is megérdemelne az ilyen háziúr ...

(j. b.)

Nagy feszültség Németország és Csehszlovákia között

A berlini cseh követ Prágába utazott. — A csehszlovák államrendőrség az iparvállalatokból elküldeti a német munkásokat. A kormány elhalasztotta a községi választásokat

Prágából jelentik: Mastni berlini cseh követ a német-cseh viszállyal kapcsolatban pénteken Prágába érkezett, hogy jelentést tegyen a csehszlovák kormányának Berlin hangulatáról.

A cseh kormány pénteken elkobozott több német lapot, mert éles támadások voltak benne Csehszlovákia ellen. Így elkobozták a Deutsche Allgemeine Zeitungot, a Kölnische Zeitungot, a Frankfurter Zeitungot és a Münchener Neueste Nachrichten című lapot.

Prágából jelentik: Jaegerndorfi lapjelentés szerint a csehszlovák államrendőrség az állampolgári törvény alapján körrendeletet intézett az ottani iparvállalatokhoz és felhívta arra, hogy mindazokat a külföldieket, akik ezen a

vidéken, akár mint munkások, akár mint tisztviselők dolgoznak, haladéktalanul bocássák el, ha csak nincs különleges szakmunkási engedélyük. A rendelkezés főleg német birodalmi állampolgárokat érint, de osztrák és jugoszláv állampolgárokat és állampolgárság nélküli munkásokat is. Közülük többen még a világháború előtti idők óta dolgoznak Jaegerndorfban.

Prágából jelentik: A csehszlovák kormány a november 14-iki községi választásokat elhalasztotta a választási agitációval kapcsolatos kilengések miatt. További intézkedésig minden választási felvonulás és gyűlés tilos.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák. minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Mi történt az elmúlt héten?

(Külpolitikai figyelő)

* Irja: dr Léber János

A Londonban szombat óta ülésező benemavatkozási bizottság, eddigi munkája során kevés eredményre tekinthet vissza. A két sarkalatos tétel körül az előjelek szerint aligha várható megegyezés. Olaszország szilárdan kitart azon álláspontja mellett, hogy csak akkor rendeli vissza önkénteseit nagyobb számban a spanyol nemzetiek hadseregéből, ha a hatalmak már elismerték Franco hadviselési jogát. Franciaország és Anglia habozik. Oroszország pedig egyelőre hallani sem akar arról, hogy a nemzetiek hadviselési jogát valamikor és valamilyen formában is elismerjék.

Az önkéntesek visszahívása körül időközben egy újabb nehézség is felmerült. Olaszország azt követeli, hogy mind a két oldalon egyforma számban vonják ki a küzdő csapatokból az idegeneket, míg Franciaország azon az állásponton van, hogy a visszahívásnak a résztvevő idegenek arányában kell történnie.

Ebből a vitából az következik, hogy az olaszok sokkal nagyobb számban vesznek részt a spanyol polgárháborúban, mint más nemzetbeliek a vörösök oldalán, mert különben nem ragaszkodnék olyan makacsul Olaszország az egyenlő arányhoz. Mivel pedig hivatalos olasz tényezőknek határozott és felelősségteljes kijelentései szerint Spanyolországban mindössze negyvenezer olasz önkéntes tartózkodik, — az összes harctereken küzdő idegenek száma nem lehet olyan nagy, mint amilyennek híresztelték. Meg lehetne tehát gondolni, vajjon érdemes-e ennek a néhány ezer, vagy tízezer embernek szereplése miatt az egész spanyol problémát, — a Földközi-tenger kérdésével együtt — ennyire elmérgesíteni? Önkéntelenül felmerül az emberben az a gyanu, hogy orosz befolyásra francia oldalról csak azért fújták fel az önkéntesek ügyét, hogy általa felrobbanthassák a benemavatkozási kísérlet légvívárait is s a felelősséget másra hárítván, — nyíltan támogatására siethessenek a valenciai kormányok.

A pillanatnyi hangulatot a német sajtó fejezi ki a legtalálébban, amikor azt írja, hogy „a helyzet nem egészen reménytelen.” Az angol lapok a keddi főbizottsági ülés után, nem minden keserű gúny nélkül állapították meg, hogy „a benemavatkozási bizottság folyó tárgyalásai 10%-os arányban növelték meg „a beavatkozás eshetőségeit.”

Eden igen komor arccal távozott a főbizottság üléséről. Jó szimatú újságírók azt következtették ebből, hogy a megegyezés reményének maradványa is foszladozóban van.

Csütörtökre ugyan javult némileg a helyzet, de lényegében nem változott. Diplomáciai formulával elhalasztották az érdemi tárgyalást és a megnyugvást jelentő döntést. Ezer mód kínálkozik ugyanis még az elvi megállapodás gyakorlati értékesítésének megakadályozására. Hogy mi jön azután? — erre egyelőre feleletet senki se tud adni. Nem valószínű, hogy Franciaország beváltja fenyegetéseit, mert Angliától kifejezett ígéretet arra nem kapott, hogy megtartó lépéseit eszelekvőleg is támogatja.

Olaszország közben váratlan taktikai segítséget kapott a Jeruzsálemből megszökött főmuffi személyében. Híre jár, hogy az arab nacionalista mozgalom vezére Rómába készül és meg akarja kérni Mussolinit a felkelés támogatására. Mindenki emlékszik még Angliában arra, hogy Mussolini múlt évi lybiai útja során az Izlám felajánlotta kardjának elfogadásával felig-meddig már is vállalta az arab as-

pirációk támogatását. Könnyen megtörténhetik tehát, hogyha Anglia Spanyolországban, vagy a Földközi-tengeren megsérti vagy veszélyezteti Olaszország érdekeit, Mussolini Palesztinában és az angol gyarmatbirodalomnak az arabok által veszélyeztetett egyéb területein fogja kamatoztatól visszafizetni a kölcsönt. Jól tudják ezt Londonban is és éppen ezért aligha várható, hogy Edenék radikálisabb lépésekre szánják el magukat Olaszországgal szemben.

Az európai béke sorsa pillanatnyilag tehát kétségbeesetten aggasztó. Kivezető útát a veszedelmes zűrzavarból diplomáciai irányítás mellett nem igen lehet remélni. Megváltást és a háborús veszedelemtől való megszabadulást egyedül Franco gyors győzelme hozhat. A nemzetiek vezére minden igyekezetével rajta is van, hogy a döntést még ebben a hónapban kieroszakolja. Asturiában remélhetőleg már csak napok kérdése a vörös haderők megsemmisítése, aminek megtörténte után az egész egyesült nemzeti hadsereg Madrid ellen fordulhat.

A kiélezett spanyolországi viszály mellett egészen eltörpült a franciaországi kerületi és járási választások jelentősége. Pedig érdemes erre is egy pillantást vetni. Az egyes országok lapjai pártállásuk szerint bírálták és ítélték meg a választások eredményeit. Nacionalista oldalán a baloldali pártok vereségéről számoltak be; míg a népfront pártjaival együttérző körök a baloldal győzelmét ünnepezték.

Tény az, — amelyet elfogulatlan szemlélettel letagadni nem lehet, — hogy a népfront a községi választások során is megtartotta abszolút többségét Franciaországban. Csalódtak tehát azok, akik a francia politika jelentősebb elhajlását jósolták meg.

Minden más, korai híreszteléssel szemben nyilvánvaló továbbá az is, hogy úgy a baloldalon, mint a jobboldalon a szélsőséges irányok jutottak feltűnő számbeli növekedéshez. Baloldalon a kommunisták 31. a szocialisták 71 mandátummal növelték pozíciójukat a legutóbbi 1931-ben megtartott községi választások eredményeivel szemben. A mérsékelt szocialisták és radikálisok majdnem ugyanannyi mandátumot vesztek. A jobboldali pártok közül Marin csoportja és de la Roque ezredes

ASZÓDI Sas-palota

DETAIL kiszolgálásnak is ENGROS árak:

Valódi banati GG, finom liszt kg.	18 lei
Gyönyörű japán rizs kg.	28 "
Hőfőér feles dióbél kg.	40 "
Elsőrendű pörkölt kávé negyed kg.	40 "
Prima gyógyméz kg.	38 "
Finom főzelék konzerv dobozos kg. 6 és 8 "	8 "
Friss koszorus füge érkezett kg.	34 "
Finom tea-keksz kg.	40 és 60 "
1 doboz szardínia	16-50 "
1 doboz Róbert szardínia	18 "
1 nagy doboz szardínia	24 "
10 dkg. lipói túró	5 "
1 doboz valódi Lica sajt	13 "
1 kg. 1-a Tunch massa csokoládé	100 "
Negyed kg. teavaj	18 "
10 dkg. Cascaval sajt	5, 6 és 7 "
10 dkg. svájci emmentáli	8 "

Mindszentre gyertyák olcsó gyári árban

Az itt fel nem sorolt fűszerárak, sajtok, csomagolások, halak, csokoládék. — Bármily kis vásárlásnál is angró árakat számolunk.

Friss banán és füge érkezett!

* A kritikus életkorban reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz régcs-régcsó bevált kitűnő hatású haziaszer. Kérdezze meg orvosát.

egykori tűzkeresztesei — tehát megint a szélsőséget képviselő alakulatok törtek előre a mérsékelttel szemben.

Hiba volna letagadni vagy meghamisítani ezeket az eredményeket. Európa népei csak akkor készülhetnek fel teljesen az eshetőségekre, ha tökéletesen ismerik az egyes országok politikai helyzetét.

A községi választások adatait az országos parlamenti választások adataival összehasonlítani nem helyes, mert mint mindenütt, úgy Franciaországban is egészen más szempontok irányítják a választókat a községi választások során, mint a parlamenti választások alkalmánál. Nem beszélve arról, hogy Franciaországban a községi választások szisztémája és listarendszere teljesen más, mint a parlamenti választásokon szokott lenni.

A középpártok felülrőlőse tehát lassan, de biztosan folytatódik Franciaországban is, ami egyik legjellemzőbb tünete a forradalmiság lázában évek óta szenvedő európai közszellempnek.

Október hó 12-én indult meg a nyílt választási küzdelem Szovjet-Oroszországban, hogy az új alkotmány szellemében megalkossák az első bolsevista parlamentet. 95 millió választópolgár fog december 12-én az urnák elé járulni, hogy megválassza a nagy orosz birodalom törvényhozó testületét.

Első pillanatra elámul az ember, ha azt olvassa, hogy Oroszország jelenlegi urai a népek erre általános és titkos szavazás során alkalmat nyújtanak. Ha azonban jobban a dolgok mögé tekint a kutató szem, nyomban észreveszi a csalást. Az alkotmány szerint ugyanis csak a „radikálisan megítisztott” kommunista szervezetek, műhelyek, egyesületek és szakszervezetek állíthatnak képviselőjelölteket. A nép nem szavazhat azokra, akikre akar, hanem csak a „hivatalos” jelöltekre. Hogy mit ér ilyen körülmények között a választás, azt nem kell bővebben magyarázni.

Az alkotmány szerint a nyílt propaganda és agitáció is meg van engedve. Kérdés azonban, hogy mer-e ilyesmire vállalkozni valaki a jelenleg uralkodó rendszer és ennek a rendszernek képviselői elleneben, amikor hónapok óta naponként százezreket vezetett ki a szovjet-diktátor azokat, akik nem nyílt agitációban, hanem csak a „politikai ellenvélemény” gyenge gyanujában találtnak bűnösöknek.

Közgazdasági körökben egyre többet írnak és beszélnek újabban arról, hogy a gazdasági prosperitás elérte csúspontját és a hanyatlás periódusa megkezdődött. Pénzügyi szakemberek nyíltan hangoztatják, hogy 1938-ban és 39-ben ugyanolyan gazdasági válság köszönte Európára, mint amilyet 1931-től 1933-ig szenvedtünk végig. Figyelmeztetik tehát a kormányokat, hogy készüljenek fel az elkövetkező lamyhulásra, takarékoskodjanak a beruházásokkal és gyűjtsenek hitel-tartalékokat, hogy legyen erejük a válságos esztendőben a meggyengült magángazdálkodás segítségére szelni.

Ha igaz az, hogy a gazdasági élet hullámhegyei és hullámvölgyei hét évenként változtatják egymást, akkor a fentemlítt számításban hiba nincs.

Kérdés azonban — éppen napjainkban, — hogy más jellegű, de a gazdasági életet elsősorban befolyásoló tényezők nem törörik át az elméleti közgazdaságtan törvényeit és nem teremtenek-e olyan helyzeteket, amelyek a gazdasági konjunktúra és dekonjunktúra időbeli eltulodását idézhetik elő.

A felelős kormányok figyelmeztetése mindenestre üdvös és időszerű volt és csak örülni lehetne annak, ha az egymás ellen lázasan fegyverkező államok vezetői jobb belátásra és a jobb belátásból fakadó megegyezésre jutván, elsősorban a hadiipar támogatása terén mérsékelnék a többletdúság menő költségeit kedvelhet.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 3

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétoldos. Egész évre 600 (félévre 300, negyedévre 210, egy hónapra 70) lej.
Magyarországon: Egész évre 90 P., félévre 45 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.032.
Telefon: 27.

Felöljárószerkesztő: PERÉDI GYÖRGY
Csúji szerkesztő: dr. Sulyok István
Csal. Pénzt. Utca 13.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adjuk vissza.
Cikk és válogatások magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Déli, délnyugati légáramlás, köd, délnyugaton felhősödés, a hőmérséklet változatlan.

MIHÁLY NAGYVAJDA SZÜLETÉSNAJPA.
Oradea. Saját tud. Hétfőn van Mihály nagyvajda születésnapja és ekkor történik meg nagy ünnepségek kíséretében hadnaggyá való előléptetése is. A rendőrség ebből az alkalomból felhívja a város lakosságát, hogy a házakat és üzleteket lobogózzák fel. Este 11 óráig az ablakokat és kirakatokat ki kell világítani.

Megjelent a királyi rendelet a katonatisztek nyugdíjazásáról. (Bucuresti.) A hivatalos lap mai száma közli a katonai előléptetések és nyugdíjazások szabályozásáról szóló királyi rendeletet. E szerint azokat a tisztet, akiket a legfelsőbb tanács háromszor olyképp minősített, hogy bármilyen rangra, vagy pedig ötször, hogy kapitányi rangra való előléptetésére érdemtelnek, nyugdíjazják. Korhatár elérése címen nyugdíjaztatnak az alantás tisztet 47 éves örnagyok 43 éves alvezredek, 51 éves vezredek, 53 éves dandártábornokok, 57 éves ezredstábornokok, 59 éves hadtesttábornokok, 61 éves korukban. A rendelet új korhatárt állapít meg a repülő és a tengerész-tisztekre nézve. Ez előbbieknél jóval alacsonyab-
bokat.

* Cégváltozás. Az „Örszem” könyv- és kegytárgykereskedés, Oradea, tisztelettel értesíti mb. vevőközönségét, hogy cégét „Eclesia” könyv- és kegytárgykereskedésre változtatta.

AZ OSZTRÁK ÉS MAGYAR KORMÁNY ELNÖKEI TALÁLKOZNAK BÁBOLNÁN. Budapestről jelentik: Az „Új Nemzedék” szerint Darányi miniszterelnök szombat délelőtt gép-
kocsin Bábolnára ment és ott találkozik Schuschnigg kancellárral. Miután Schuschnigg látogatása magánjellegű, a találkozásnak is csak udvariassági színezete van. Kétségtelen azonban, hogy a két kormányfő alkalmat talál az időszéri kérdések megbeszélésére is. A kancellár szombat este utazik vissza Bécsbe.

Az Egyesült Államok külügyminiszterét a jogtudományok disz doktorává avatták. Londonból jelentik: A torontói (északamerikai, Ontario állam) egyetemén pénteken avatták ünnepélyesen a jogtudományok disz doktorává Hullt, az Egyesült Államok külügyi államtitkárát. Hull a felavatáskor mondott beszédében kijelentette, hogy a gyakorlatban az vezet nemzetközi jogé-
rtésre, hogy egyik nemzet beavatkozik a másik belügyeibe vagy nem tartja tiszteletben más naru-
zetek függetlenségét, szuverenitását, vagy területi épségét. Ez szokott leginkább fegyveres össze-
tüzésekre vezetni. A mai világban egyetlen nemzet sem menekülhet meg a háború visszahatásá-
tól a világ bármely részében törjön is az ki. A civilizáció haladásával párhuzamosan növekedik a háború kegyetlensége és romboló hatása, de az Egyesült Államok vezetői minden erejükkel arra törekednek, hogy az emberiség lelkiismerete a nemzetközi viszonyokat is a jogrend alapjára helyezze.

Mindenszentre olcsó gyertyát a
„CUBA” cégnél
vásároljon, 1/4 kgr. 12 lei.
Oradea, Str. Avram Iancu 10. Tel. 6-40.

ÁTNYUITOTTA MEGRIZÓ LEVELET AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ÚJ BUCURESTI KÖVETE. Bucuresti. Saját tud. Az Egyesült Államok új bucuresti követe Franklin Gunther pénteken nyújtotta át megbízó levelét a királynak a sinaiai Peles-kastélyban a szokásos ün-
nepélyes külsőségek között és Antonescu jelen-
létében.

Zürichi zárlat. Párizs 14.70 fél, London 21.49 fél, Newyork 434 egynyelcad, Brüsszel 73.20, Milánó 22.85, Amszterdam 240, Berlin 174.40, Bécs — schilling 80.30, Prága 15.20, Varsó 82.10, Belgrád 10, Bucuresti 325.

LEZUHANT EGY REPÜLŐGÉP — ÖT UTAS SZÖRNYETHALT. Ankarából jelentik: Egy katonai repülőgép ejtőernyő gyakorlat közben lezu-
hant, öt utasa életét veszítette.

DISZLAKOMA A LENGYEL JOGÁSZOK TISZTELETÉRE. Bucuresti. Saját tud. Victor Antonescu pénteken fogadta Arcisewski lengyel követet. Este Antonescu a külügyminisz-
teriumban diszlakomát adott a lengyel jogá-
szok tiszteletére, akik néhány napot a fővá-
rosban töltenek.

**Miniszteri intézkedés a pelagra elleni véde-
kezésre.** Targu-Mures. Saját tud. A napokban rendelet érkezett a kereskedelmi és iparkamara-
hoz, amelynek értelmében a kamara a jövőben köteles lesz a malmokban őrlésre kerülő tengerit felülvizsgálni, hogy nem nagyobb-e nedvtartalma a megengedettnél. A túlságosan vizes tengeri lisztje ugyanis a veszedelmes pelagra betegséget okozza. A kamara végrehajtja a rendelkezést, csak arra kéri az illetékes miniszteriumot, hogy be-
mossa rendelkezésére a vizsgálatához szükséges műszereket.

**MERÉNYLET EGY MOSZKVAI KOM-
MUNISTA VEZETŐ ELLEN.** Párizsból jelen-
tik: A „Matin” moszkvai értesülése szerint Zdanow, a kommunisták párt végrehajtó bizott-
ságának tagja ellen merényletet követtek el. Zdanow megsebesült és kórházba szállították. A merényletről részletes jelentések még nin-
csenek. Mindössze annyit állapítanak meg, hogy a merénylő a kommunista párt egyik tagja volt.

* Franciát, németet eredményesen tanít diploma-
tanárnak. Értekezés délután 4—7 óráig. Oradea, Str. Take Joneacu 21., kapu alatt jobbra.

Malaxa Művek Bucuresti

Halta Titan, felvesz azonnali belépésre, képesített, igazoló papirokkal rendelkező: esztergályos, véső, oyaluló, furó, szerelő, lakatos, vas- és rézöntő munkásokat.

Halálozás. Kovács Márton szentszéki bíró, ujkigyósi plébános, életének 61-ik, papságának 38-ik évében a haldokló szentségével megerősítve, csütörtökön meghalt. A nagy köztisztületnek örvendő buzgó lelkipásztor halála alkalmából a magyarországi gyulai esperesi kerület hivatalos gyászjelentést adott ki. Temetése szombatn délután volt Ujkigyóson. Kovács Márton halálát nagykiterjedésű és előkelő rokonosság gyászolja.

* Aki tulsokat evett vagy ivott és rosszul érzi magát, annak egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrisíti egész szervezetét! Kérdezzé meg orvosát.

Ki akarták fosztani a satumarei Nemzeti Bankot. Satumare. Saját tud. Kétnapi megfigyelés után sikerült fogást csinálni a satumarei rendőrség. Szerdán a Nemzeti Bank Mihai Viteazu utcai palotájában megjelent egy fiatal, gyanús szemlélgető ember s az egyik ablakból a másikhoz menve, különböző kérdéseket intézett a tisztviselőkhöz. A pénztárszobában belevegült a tömegbe és a páncélszekrények közelében hosszabb ideig tartózkodott. Az egyik tisztviselőnek feltűnt a ténfergő iatember és megfigyelő után telefonált a rendőrségre. Az ismeretlen alak csütörtök reggel tíz óra tájban újra megjelent a Nemzeti Bankban mire igazolása szólították fel s mert nem tudta magát kellően igazolni, bekísérték a rendőrségre. Kiderült, hogy a fiatal embert Nepamnescu Zelignek hívják, országosan körözött bankbetörő, aki hasonló bűncselekményért a bacau ügyészség hónapok óta várja. A rendőrség fellelése szerint Nepamnescu ki akarta fosztani a Nemzeti Bankot, tehát bűntársai is Satumaren kell, hogy tartózkodjanak. Nepamnescu néhány nappal ezelőtt részt vett a baia marei Kereskedelmi Csarnok kifosztásában s így a satumarei rendőrségben „személyesen” ismerik. A nyomozás befejezése után átadják a bacau hatóságoknak.

Aki okos **SELYEMMEL** varr,
mert a **SELYEM** rugalmas
nem szakad és szintartó

Kérjen mindig
Gütermann varró-
SELYMET

**FIGYELJEN A GYÁRI VÉDJEJYRE: A SAKK-
TÁBLÁRA LANGYOS VIZBEN NEUTRALIS
SZAPPANNAL, MOSHATÓ.**

Az oradeai vegyvizsgáló laboratórium főve-
gyésze dr. Ghimicescu mérnök, a Bucuresti-
ben megtartott fővegyészi versenyvizsgán a leg-
kiválóbb eredményt érte el; első lett a verseny-
vizsgán és magas királyi elhatározással végleg-
esítették mostani állásában. Dr. Ghimicescu egyéb-
ként is egyike a legkiválóbb szakembereknek,
akiknek nemzetközi vonatkozásban is elismert
neve van, tudományos kutatásaiért többek között
kitüntette a Párizsban székelő „Office Internatio-
nal du Vin”, valamint a Román Tudományos
Akadémia is, a napokban pedig munkatársai so-
rába kérte fel a bécsi „Microchemie”, az amerikai
microchemia társaság hivatalos közlönye, amely
a legelőkelőbb tudományos folyóiratok egyike.

**A WINDSORI HERCEGI PÁR HILTÉR
VEZÉRKANCELLÁRNÁL.** Barchtesgadenből
jelentik: A windsori herceg és felesége tiszte-
letére Hiller birodalmi vezér és kancellár
Obersalzbergben teát adott. A hercegi pár
most fejezte be németországi tanulmányútját.

Felöklelte gondozóját a megvadult bika. Tg-
Mures. Saját tud. Megdöbbentő szerencsétlenség
történt a napokban Eulpiu de Campenin. A köz-
ség bikája, amelyet Porkoláb József 45 éves gaz-
da gondozott, megvadult és felöklelte gondozóját.
A bika nekiszegelte Porkolábot az istálló falá-
nak, össze-vissza szurkálta szarvával, majd a
még vonagló embert agyontaposta. A gazda ha-
lálikiáltásaira az egész környék összefutott, de
senki sem mert a megvadult bika közelébe men-
ni. Csak hosszú idő múltán tudták lecsendesíteni
a dühöngő állatot és kihozni az istállóból a sze-
rencsétlen gazda holttestét.

Betörés Oradeán. Saját tud. Hegedűs An-
tal nyugalmazott árvaszéki tisztviselő özvegyének
Babes-utca 3. szám alatti lakásán vakmerő betö-
rés történt a napokban. Ismeretlen tettesek ál-
kulccsal behatoltak a lakásba, majd feltörték az
egyik szekrényt, ahonnan nyolcvan magyar pen-
gőt, 3500 leit és közel 15 ezer lei értékű ékszert
loptak. Hegedűsné jelentette az esetet a rendő-
rségnek és megindult a nyomozás az ismeretlen
tettesek kézrekerítésére.

**Beteg barátjuk helyett akartak szavazni —
felmentette őket az esküdtszék.** Oradea. Saját
tud. Az esküdtszék péntek délutáni tárgyalásán
felmentette Turcutiu Teodor tisztviselőt és Naum
Victor ügyvédjelöltet, akiket azzal vádoltak, hogy
egy régebbi választáson hamis választói igazol-
vánnyal mentek szavazni. A vádlottak igazolták,
hogy jóhiszeműen, beteg barátjuk helyett akar-
tak szavazni. Az esküdtszék mindkettőjükét
felfüggesztette.

A Cercul Advocaţilor (Ügyvédi Kör) novem-
berben kezdi meg előadás sorozatát. Az Ügyvédi
Kör programba vette, hogy az új büntető tör-
vény, a bünvádi perrendtartás, a kereskedelmi és
a magánjog köréből tartanak előadásokat, a bi-
rói és ügyvédi kar egyes tagjai s kilátás van ar-
ra, hogy a bucuresti ügyvédi kar több kiváló
tagja is elvállalja előadást megőrzését.
A novemberi megnyitó előadást társas vacsora
követi.

* Tanítói vagy nevelői állást keres lehetőleg városban román, magyar nyelveket tökéletesen beszélő római katolikus vallású állami tanítóképzőt végzett fiatal tanító. Címét a kiadóba kér.

LANGOKBAN ALL. AZ IRAK-HAIFAI KÓ-OLAJVEZETÉK. Jeruzsálemből jelentik: Az United Press jelentése szerint ismeretlen tettesek ismét felrobbantották az irak-haifai petróleumvezetékét, majd felgyújtották a kiömlő olajat, mely most hatalmas lángokkal ég az Eindor zsidó telep közelében.

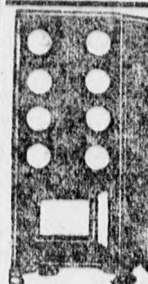
Tovább folyik a vizsgálat a ferneziui arany-csalás ügyében. Saját tud. Dr. Galea Nicolae s-tumarei vezetőügyész a ferneziui kohónál felfedezett nagyszabású család eddigi vádlottait kihallgatásuk után szabadlábra helyezte. A vezetőügyész véleménye szerint az ügyben nem a munkások, hanem eddig még le nem leplezett egyének vitték a főszerepet. A vizsgálatot újra megindították s főként azt igyekeznek tisztázni, hogy a magánbányatulajdosok milyen céllal adták az állami üzem egyes vezető tisztviselőinek azt a hatszáz ezer lejt, melynek kifizetése nemrég történt meg. A vizsgálat még szenzációs meglepetéseket hozhat.

Az „ORADEAI NÉPSZÖVETSÉGI HANGYA” közgyűlése ma, vasárnap, október 24-én fél 12 órakor a Katolikus Körben.

Veszély fenyegeti bőrét a víz által... mert a víz kemény. De a legkeményebb víz is elveszti ártalmasságát, ha mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot önt. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

Tíz emberrel a mélységbe zuhant egy kocsi. Budapestről jelentik: Budakalászi közelében egy lovaskocsi, melyen tíz ember ült, lezuhant a három méter magas töltésről. Nagyházi László kocsi meghalt, két idősebb asszony életveszélyesen megsebesült. Mint megállapítást nyert, a szerencsétlenséget az okozta, hogy Nagyházi nem vette figyelembe az utjavítást jelző táblákat.

* **PONTOS ÉRTESSÍTÉS.** Ezuton hozzuk a n. é. vevőközönség szives tudomására, hogy sok évi működésünk után, saját elhatározásunkból az Aszód-cégtől kiléptünk és „Cuba” névvel, az Avram Jancu-utca 10. szám alatt fűszer-, csemege- és cukorka üzletet nyitottunk. Sok évi tapasztalatunk garancia arra, hogy a m. t. vevőinket a legjobb áruval és a legolcsóbb árakkal szolgáljuk ki. Kérjük a nagyérdemű közönség szives pártfogását. **Hottya Károlyné** (Mariska), **Tarsoly Istvánné** (Magda), a „Cuba” cég tulajdonosai. **Telefon: 6-40.**

SOK TIZEZER

megelégedett vevő bizonyítja hogy a

„ZEPHIR”

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kilogram fával fűt 24 órán át. egy normal szobát

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**

„ELITE” tűzhely kályhagyára kapható mindenütt. Kérjen díltalan árjegyzéket.

A turisztikai hivatal téli üdülőhellyé nyilvánította Baiamarét. Saját tud. Érthető örömet keltett a bányavárosban a központi turisztikai hivatalnak átirata, melyben arról értesíti a városi hatóságot, hogy Baiamarét téli üdülőhellyé nyilvánította és lépéseket tett a vasúti vezérigazgatóságnál az ötvenszázalékos kedvezmény megadására érdekében. Ionescu alpolgármester ebben az ügyben a jövő hét elején Bucurestibe utazik s nincs kizárva, hogy november elsejétől egész éven át féláron lehet lesz Baiamarera utazni.

KIKÖTÉS KÖZBEN BALESET ÉRT CONSTANTABAN EGY FRANCIA TENGERTÁRÓ HAJÓT. Bucuresti. Mint Constantából jelentik: A *Teophil Gauthier* nevű francia óceánjáró, amely pénteken délelőtt Odesszából érkezett, miután a petróleum-kikötésben tüzelőanyagot vett fel, ki akart kötni a kikötő főmedencéjében. Azonban oly szerencsétlenül manőverezett, hogy nagy sebességgel partnak ütdőtt és a hajó súlyosan megrongálódott.

Munkanélküliek száma az európai államokban. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi hivatal most tette közzé a munkanélküliek statisztikáját. Kiderül ebből, hogy a legtöbb európai államban csökkent a munkanélküliek száma. A legnagyobb csökkenés Németországban mutatkozik. Itt a múlt év szeptemberi 1 millió 429 ezer munkanélkülivel szemben az idén már csak 748 ezer munkanélkülit tartottak nyilván. Franciaországban 458 ezerről 334 ezerre, Angliában 1 millió 613 ezerről 1 millió 358 ezerre csökkent a munkanélküliek száma. Magyarországon a csökkenés kevés: a múltévi 43 ezer 915 munkanélküli mindössze 2798-al kevesebb. Emelkedett a munkanélküliek száma, nagyság szerinti sorrendben Dániában, Finnországban és Jugoszláviában.

* **Vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál** reggelenként éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kiadós, hig. ürülést és kielégítő emésztést eredményez, aminek következménye azután jóleső megkönnyebbülés szokott lenni. Kérdezze meg orvosát.

Az oradeai Hegyi Kulturház (Str. Pasteur 38.) megkezdte szórakoztató délutánjainak megrendezését. Minden vasárnap teaestet rendeznek a n. szövevény közreműködésével a szegény gyermekek téli ruhasegélyezésére.

A MAGYAR ÁLLAMPOLGÁRSÁGU ADÓSOKE ELVEZETHETIK A KONVERZIÓS KEDVEZMÉNYEKET. Bucuresti. Saját tud. A bucuresti Semmitőszék elvi jelentőségű döntést hozott egy magyar honosságú házaspárt ügyében, akik élni akartak egy prahovamegyei városi ingatlanokra nézve a konverziós törvény előnyeivel. Hitelezőjük azonban pert indított ellenük. A hitelező a prahovai törvényszéken, valamint a táblán is megnyerte a pert az adósok magyar honosságra való tekintettel, de a Semmitőszék megállapította, hogy a konverziós törvénynek a városi adósságrendezésre vonatkozó intézkedéseiben foglalt előnyöket a magyar honosok is élvezhatják. Többek között a magyar és a román állam között 1931 augusztus 12-én létesült megegyezés értelmében, amely kölcsönös jogvédelmet állapít meg a szerződő felek honosainak személyét és javait illetően, valamint azokra az előnyökre vonatkozólag, amelyek közhasznú, vagy közérdekű intézményekből származnak. Ezen az alapon elutasították keresetével a prahovamegyei hitelezőt.

MEGEGYEZÉS LETESÜLT ROMÁNIA ÉS OLASZORSZÁG KÖZÖTT A LEGIPOSTA TEKINTETÉBEN. Bucuresti. Saját tud. A román posta vezérigazgatósága és az *Ala Littoria* olasz társaság között megegyezés létesült a légiúton való postai szállításokra vonatkozólag.

Temetések. Czeglédy Ferencné szül. Ludai Victoria 47 éves korában meghalt. Temetése ma délután lesz Cerneteazon. — Putyer János 78 éves kisbirtokos meghalt. Temetése ma 3 órakor lesz Cianalosen. (Erdélyi „Concordia”.)

Legszébb, legolcsóbb

temetéseket végzi a „CONCORDIA” (Erdélyi)

Két súlyos gépkocsiszerencsétlenség Magyarországon. Budapestről jelentik: Majoros János mérnök, az ismert magyar sportrepülő pénteken gépkocsijával Budapest felé igyekezett. Alsónémeti határában egy lovaskocsit akart kikerülni, de hirtelen szembekerült egy kerékpárossal. Eles fordulót vett, hogy a kerékpárt kikerülje és az árokba fordult. Majoros jobb karját eltörte és agyrázkódást szenvedett. Súlyos állapotban szállították kórházba. Kovács Lőránd műegyetemi hallgató, aki szintén a gépkocsiban ült, csak kisebb sérüléseket szenvedett. — Szombathelyről jelentik: Fodor Oszkárt, a pécsi Nemzeti Színház igazgatóját, aki jelenleg Szombathelyen vendégszerpel, gépkocsibaleset érte és súlyos sérüléseket szenvedett.

* **Mint 13 éves tanuló,** borzasztó sokat szenvedtem fejmeghülésben. Meglehető gyorsan segített a Togat. Sikeresen gyógyította édesatyám reumatikus fájdalmait is. A Togat tableta nálunk nélkülözhetetlenné vált.

Egyszerű kihágás miatt egy hónapon át fogszámban tartották két székelyt, (Tg.-Mures.) Szántó János és Szántó Kálmán ciucmegei, Laureni községbeli lakosok, még a múlt hónapban Mercurea-Ciucban voltak vásáron. Szekerükkel a városban megállottak lovaikat megvetetni és itatni. Csakhamar mellettük termett Calomeiuc Nicolae rendőr és mert szerinte azon a helyen szekérrel megállani és etetni tilos, bekísérte a két Szántó testvért a rendőrségre. Utközben szóváltás támadt a rendőr és Szántóék között, aminek következménye az lett, hogy a székelyek az ügyészségre kerültek, ahol letartóztatásban maradtak. A mercurea-ciuci törvényszék Szántó Jánost a tárgyalás során 2 havi, míg testvérét 1 havi elzárásra ítélte. A két testvér az ítélet ellen a táblához fellebbezett. A két Szántó testvért a táblai tárgyalásra a börtönből vezették elő. Dr. Nestor védő a táblai tárgyaláson élesen kikelt a mercurea-ciuci törvényszék ellen, hogy két embert egyszerű kihágásért egy hónap óta letartóztatásban tart. Kérte védenecinek azonnali szabadlábra való helyezését, mit a tábla nyomban el is rendelt. Az ügyben egyébként a tábla további tanúkihallgatásokat rendelt el, mert a védő beakarja bizonyítani, hogy nem az állították, hanem a rendőr volt hibás.

kellemetlen következménye lehet...

Ha boldog és gazdag ember akar lenni, úgy menjen még ma a Hivatalos Sorsjegy-áruhához, vagy forduljon a falusi postahivatalokhoz, ahonnan vásárolhat Állami Sorsjáték sorsjegyet.

A 15. sorsjáték I. osztályának a húzása november 15.-én

COLECTURA OFICIALĂ SIA
OFICIILOR RURALE P.T.T.

Helyi cím:

Sucursala Oradea, B-dul Regele Ferdinand II. (Casa Națională épület.)
A szerencse fia Ön lesz, ha nálunk vásárolja sorsjegyet.

Telepes
rádiólámpái
fűtéséhez

DURA-Optima fűtőelemeket
(Szárak-akkumulátor) használjon.

Nem kell tölteni, sem kezelni!
Minden szahűzetben használható!
Technikai felvilágosítást nyújt:
DURA S. A. Timişoara

IDŐK SODRÁBAN

Magyarország és a kisebbségi magyarság

írta: *Rády Elemér*

Sohasem volt időszerűbb ezzel a kérdéssel foglalkozni, mint mostan. Néhány nappal ezelőtt zajlott le a budapesti Zeneakadémia termében a harmadik kisebbségi irodalmi est, a Nemzeti Színházban már hetek óta fut állandó zsúfolt házak előtt az ardeal *Nyírő* József Jézusfaragó ember című színműve, a budapesti könyvkiadók őszi könyvkiadványai között pedig egy egész sor transzylván és szlovenszói könyv szerepel, amelynek egy része már megjelent, másik része pedig karácsonyig kerül a könyvpiacon. Mindezek a tények azt igazolják, hogy a magyarországi közvélemény az utóbbi időben fokozott érdeklődéssel fordul a kisebbségi magyar szellemi élet megnyilatkozásai felé s megértő szeretettel karolja fel az egyetemes magyar szellemnek a kisebbségi életből fakadt alkotásait.

A magyarországi közvélemény kétség-telenül állandóan érdeklődött a kisebbségi magyarság ügyei iránt. Az utóbbi időben azonban a kezdeti romantikus kisebbség szemlélet az intelligencia körében kezd átalakulni egy olyan reális szemléletre, amely első és legfontosabb feladatának a *kisebbségi magyar élet és szellem megismerését* tekinti. A magyar értelmiség az utóbbi időben döbönt rá, hogy a kisebbségi sors a kisebbségi magyarságban egy új életstílust és életnézést alakított ki, amely újabbán már komoly, számottevő, értékes művészi alkotásokban nyilatkozik meg s új színnel, új értékekkel gazdagítja az egyetemes magyar szellemi életet is. Kétségtelenül a kisebbségi írók érdeme, hogy az intelligencia fölületességét és helyel-közrel közönyét megtörte és igaz értékek termelésével hívta fel a figyelmet arra, hogy Magyarországon sem szabad elfelejteni, hogy a magyar kultúra és szellem, — nyilatkozzék az meg Budapesten, a transzylván, vagy a szlovenszói magyarság körében, vagy akár New Yorkban és Párizsban is, — szerves része az egyetemes magyar kultúrának. Ennek a szellemi közösségnek a kialakulását érezzük itt Budapesten most, amikor a kisebbségi magyar írók könyv- és színpad-sikereinek vagyunk a tanúi.

A magyarországi közönség érdeklődésében nagy szerep jut természetesen annak a szimpátiának is, amely az új életformák közé sodródott kisebbségi kultúrmunkának szól. De ezennél mégis csak az játszott a döntő szerepet, hogy a hűs esztendő kisebbségi élet úgy Ardealban, mint Szlovenszókban olyan speciális kultúrásíneződést termelt ki, amely művészi megszólaltatásban új volt a magyar irodalomban. Új színek, új hangok és új mélységek bontakoztak ki a magyarországi értelmiség előtt, amelyek felkeltették érdeklődését.

Lassan, fokozatosan kezd rájönni a magyarországi közvélemény is, hogy a kisebbségi magyarsággal szemben nemcsak az a romantikus szemlélet a jogosult, amely legmúltabb hangját az ünnepi pohárköszöntőkben találja meg, hanem érdemes elmélyülni a kisebbségi élet tanulmányozásában is, egyszerűen azért, mert a kisebbségi magyarságtól — tanulni is lehet olyat, ami a magyarországi életben is termékenyítőleg hat.

A kisebbségi ifjúsági mozgalmak, elsősor-

ban Szlovenszók ifjúságának munkája volt ilyen termékenyítő hatással Magyarországon. A szlovenszókai mozgalmak a körülmények természetes folyamánként, mély szociális szellemmel telítődtek. A népi gondolatnak, a falukutatás eszméjének, a népvezető intelligencia problémájának bölcseje ott ringott ezekben az ifjúsági mozgalmakban s mindaz, ami Magyarországon ma történik ebben az irányban, sokban innét vette az iniciatívát. De más téren is számos példaadó eszmeindítás vezet a kisebbségi magyarsághoz. A népi szolidaritás gondolatának meghirdetésére és sokszor megvalósítására is a kisebbségi magyar élet szintén nem egy példát szolgáltatott már.

Ezeknek a tényeknek a felismerése hozta azt, hogy a magyarországi intelligencia az irodalmi érdeklődésen túl hozzájárult a tudományos megalapozott kisebbségkutató munkához, aminek bizalomkeltő alapja az a néhány tudományos intézmény, amely kimondottan a kisebbségkutatást tűzte ki feladatául. Ilyen a budapesti Magyar Statisztikai Társaság *állam-tudományi intézete*, a budapesti *Pázmány-egyetem kisebbségi intézete* és a *pécsi tudományegyetem kisebbségi alosztálya*.

Az egyes folyóiratokban rendszeresen találkozzunk már a kisebbségi kérdéssel és a kisebbségi magyarság ügyeivel foglalkozó cikkekkel és tanulmányokkal. A *Katolikus Szemle*, a *Magyar Kultúra* katolikus részről, a protestáns fiatalok *Magyar Ut* című lapja, a *Magyar Szemle* csaknem számonként közölnek egy-egy kisebbségi vonatkozású cikket. Az objektív tudományos kisebbségkutatás jegyében született meg a *Láthatár* című folyóirat 1932-ben, amely egy esztendő után ugyan hosszabb ideig szünetelt, de 1936-ban újból megindult s azóta értékes tájékoztató munkát végez, állandóan ismertetve az ardeal, délszláviai és szlovenszókai magyarság kulturális, politikai és gazdasági életét. A folyóirat rendezői a kisebbségi kultúresteket is, amelyek a kisebbségi szellem alkotásait hivatottak szélesebb néprétegeknek bemutatni.

A kisebbségi magyarságnak is tudomásul kell vennie ezt az érdeklődést. Meg kell éreznie, hogy a kisebbségi írók könyveinek és szín-

darabjainak magyarországi sikere, a kisebbségi kultúrestek nem pusztán múló divat már, hanem egy *komoly felismeréstől indított kultúr-politikai program megvalósulása*. A felismerés ez: a kisebbségi magyar szellemi élet éppoly szerves része az egyetemes magyar szellemiségnek, mint a magyarországi. Tehát azt éppúgy fel kell karolni, mint a hazai értékeket. Hogy a magyar szellemiség teljes legyen s a magyar értelmiség integrális ismeretekkel rendelkezzen a magyar kultúráról, minden eszközt fel kell használni, hogy a kisebbségi kultúrelőrelépése Magyarországra is eljusson. És végül: a kisebbségi élet szülte új színekkel, új meglátásokkal termékenyítőleg is gazdagítani kell a magyarországi szellemi életet. Ezekből a felismerésekből kiindulva hat egyre szélesebb rétegekben az a kisebbségek iránti érdeklődés, amelynek úttörője néhány szerény kultúrmunkás és néhány tehetséges kisebbségi író összefogása volt.

Természetesen akadnak, akik a „kisebbségi” konjunktúrát bizonyos burkolt célok szolgálatára akarják felhasználni. A kisebbségi magyarság eddig is szaturálva volt az októberi emigráció álmagyar „intellektueleinek” szellemi termésével. Ardeal és Szlovenszók voltak azok az országrészek, amelyeket ez a baloldali társaság szabad vadászterületének tekintett. Most Budapestről is bizonyos baloldali, magát demokratának, kommunistának, liberálisnak nevező írói csoport keresi lázasan a kapcsolatot a kisebbségi magyarsággal. Aki a kulisszák mögé lát, észreveszi, hogy az ilyen kísérletek mögött politikai célok vannak s a hisztérikus magyarországi zsidóság igyekszik elmentseni a keresztény nemzeti öntudatosodás gyökereit a kisebbségi magyarság körében. A budapesti „Szép Szó” című folyóirat szlovenszókai kirándulása, amely a napokban folyt le, erre már konkrét adatokat is szolgáltat. Ez a baloldali „kultúrközvedés” egy hamis, a magyar fajtól idegen „magyar” irodalom és szellem gyarmatává akarja zálogszteni a kisebbségeket s hála Istennek kevés reménnyel a baloldali radikálizmus új „rezervációt” akarja a kisebbségi magyarság körében megalakítani.

A magyarországi kisebbségek iránti érdeklődésnek vannak ilyen kellemetlen kisiklásai. De maga a magyar értelmiség minden mellékszempont és hátsó gondolat nélkül, a magyar szellemiség egyetemesége érdekében és a kisebbségi kultúrelőrelépés belső értékeiért komoly érdeklődéssel fordul a kisebbségi magyarság felé. Talán bizalmat és örömet kelt, ha ennek a ténynek az ismerete, a kisebbségi magyarság körében öntudatosodik s a kisebbségi élet ezer küzdelme és megpróbáltatása közben is érzi, hogy van egy egyetemes magyar szellem, amelynek egyre terebélyesedő épületéhez az ő munkája, verejtékes küzdelme is újabb és újabb téglákat illeszt; jó tudnia, hogy a határokon túl megértéssel nézik az igazi építő munkát s aggodó szeretettel várják az újabb termést.

PÁRISBAN MEGSZÓLALT AZ IBOLYA

A Bibliánk szerint feltűnt egy Angyal
s rögtön megszólalt Bálám szamara.
Gazdája, Bálám, a próféta, bambán
nézett, szeméből sirt a Szahara.

Igy állok most Párizs köerdejében,
lábom, lelken utak, gondok pora
figyelnél azedek: itt a közelemben
illán megszólalt egy kis ibolya.

Az öntudatlan dolgok közt a szívem
gyerek-sípon zeng most: a Szaharát
szeretné beültetni boldogsággal
— s én nézem, mint Bálám a szamarát.

Valmi fényes nagy Titok lebeg tán
át a fűdön égen gyönyör-szárnyakon,
mert tisztán hallok, hogy valamely parkban
aranyló-sárgán megszólalt a som.

És felzengett a feketerigónak
hangszallegján a vágyak bíbora.
Az öntudatlan dolgok felkacagnak
s ujjong bennük a lét Arany Kora.

MÉCS LÁSZLÓ

Ki hát a főmufti, akivel annyit foglalkoztak az ujságok?

A főmufti itt, a főmufti ott, de hát ki-zsoda ez a főmufti? Erre legjobban Sir Herbert Samuel tudna felelni, a volt palesztinai angol főbiztos, aki annakidején a főmuftit a „Legfőbb Mozlim Tanács” elnökségére meghívta. Egy nagy és befolyásos arab pártot akart vele együtt megnyerni, de a főmuftiban törököt fogott!

Arab társadalmi viszonyok és nemzeti mozgalmak Palesztinában

Hogy a főmufti méltóságának és személyének fontosságát megismerhessük, ismerkedjünk meg Palesztina arab lakosságával. Társadalmilag szervezetlen, primitív, kevésbé fejlett. A nagybirtokosok és narancsültetvényesek szembenállanak a nincstelen földművelőkkel (fellah) és törpebirtokosokkal. A köztük fennálló szakadék betöltésére hiányzik egy városi középosztály.

Szociális intézményeik többnyire patriarális és feudális intézmények. Nemzeti mozgalmuk is egészen újkeletű, Nyugatról köl-

csönzött ideológiával, de eredeti, ősi arab tartalommal. A nemzetiségi mozgalom lendítő erejét az idegenek fanatikus gyűlölete, s a mohamedán vallási eszmék adják. És ez még akkor is áll, ha európai egyetemeken tanult értelmiségük ezt a gyűlöletet számkra is elfogadható szelid fogalmazásba öntik.

Az arab pártok különös jellege

Más náluk a nemzetiségi mozgalom tartalma. Hasonlóképpen vigyáznunk kell, amikor arab „pártról” beszélünk.

A párt nem irány, nem érdekközösség, vagy társadalmi osztály, hanem egy nagy család, egy atyafiság, egy rokoni közösség.

A „párt” egyik ambiciózus tagja, ha sok pénze van, tart fenn irodát, sőt pártujságot is. Azonban tagdíj, könyvvezetés, ilyesmi nincs. Egy ilyen párthoz tartoznak még a szövetséges családok, jobbágyságok és adósok. Valami olyasféle, mint a régi római clientela.

A két rivális párt: a Nasasib- és Husszein-párt

Az igaz, hogy a Nasasib-atyafiságot „Nemzeti Védelem Pártja” néven ismerik, ez azonban micsém változatot rajta. Vezére Ragheb Bey Nasasib, Jeruzsálem ex-polgármestere.

A Husszein-párt neve „Arab Nemzeti Párt”. Vezére Mohamed Emin el Husszein, a jeruzsálemi főmufti. Ez a mi emberünk.

Vallási rangja nem sok tekintéllyel és hatalommal járna, mert jóformán csak cím. Azonban mégis nagy hatalomra jutott azért, hogy a „Legfőbb Mozlim Tanács” (Supreme Moslem Council) elnöke. Sir Herbert Samuel hívta meg erre a méltóságra, hogy vele együtt megnyerje céljainak a Husszein-pártot is.

A nagyhatalmú főmufti

A „Legfőbb Mozlim Tanács” elnöke, a főmufti: főpap és az egyházi ügyek bírja. De hát mi nem egyházi vonatkozású egy mozlim életében? És így az egyházi bírások-

dás tulajdonképpen teljes bírói hatalmat jelent. Ehhez járul még a főmufti rendelkezésére álló egyházi vagyon, amit teljesen önállóan kezel.

Tehát a főmufti nem csupán pártvezér, nemcsak valami nagy atyafiság feje, aki a család érdekeit képviseli. Hanem valami nemzeti, jobban mondva vallásos látással országokon átnyúló külpolitikának is a központjaként mutatkozott. Ilyen helyzetében a pánizlám mozgalom megerősítésén dolgozott és befolyását Indiában is szeretne volna érvényesíteni. Az elmúlt évi események egyesítették is ugyan rövid időre a Husszein és Nasasib pártokat, de ma már ennek vége.

Széthúzó arabok, vezérhiány

Az egyedüli „nemzeti” célkitűzésű párt az „Istiklal” — a Függetlenség — pártja, amelynek vezére Auni Bey Abdul Hadi, régebben Feisal Emirnek magántitkára volt.

Mindennemü gyümölcsfák és rózsafővek nagy választékban a

„VIKTORIA”

műkertészetben kaphatók.

Oradea, Piața Creangă No. 14.

Ennek a pártnak tehát van célkitűzése, de nincsenek befolyásos emberei.

Ujabbban a nablusi és djenini, Jeruzsálemtől független mohamedán ifjusági szervezetek játszanak nagy szerepet. Ezek a mozgatói az arab terrorizmusnak, amely mostanában oly nagy lendületet vett.

Hogy ma az araboknak Palesztinában nincs vezére, az az angolok számára is nagy hátrány, mert nem tudnak egyezkedni. Most a főmufti okoz sok kellemetlenséget. Az angolok ezt azzal szeretnék ellensúlyozni, hogy az összes palesztinai arabokat a transzjordániai Abdallah vezetéke alá szeretnék hajtani. Egyelőre azonban ez a tervük is kilátástalan.

Az elmenekült jeruzsálemi főmufti.

Vörös bor

Irtó: Szentgyörgyi Ferenc

Csak a fehér bort szerettem, meg az arany-színűt. A gyöngyöket szerettem benne, amelyek a kristályfalú poharak fenekéről szálltak fölfelé, mint a sóvárgott mámor miniatűr csöppjei. Ha öröm ért — Istenem, ritkán, de mégis csak megtörtént, — ha a bánat fekete leplebe öltözött a lelkem — óh, hányszor, de hányszor! — kinyújtottam a kezemet a pohár után és a fehér meg az aranyszínű italokban köszöntöttem az örömeiket és öltem meg a bánatokat.

De a vörös bort nem szerettem. Irtóztam tőle, mert a vérre emlékeztetett. Meghasadt szivekből kicsorduló meleg emberi vérre.

Csak a fehér bort szerettem, meg az arany-színűt. És ittam belőle... Igen, emlékszem, most már emlékszem... Huez évvel ezelőtt történt, ifjuságom temetése napján, júliusi éjszakán, kisvárosi kávéház zúzlott szeparéjában, amikor kurjongattam és sírtam, mert halotti torát ültem annak az egész bolondos könnyelmű, drága fiatal-ságnak, amelyről már akkor tudtam, hogy ná'a szebbet nem adhat az élet. Ezt a szépséget temettem akkor fehér és aranyszínű borok mámor-kodéban nyáron, júliusban, éjszaka, amikor a kisváros már nyújtózkodott, aludt és ajult csönd-jébe csak az én vad kurjongatásom hasított bele, mint egy-egy éles kardvágás.

Mésnap a kis parasztcselédünk fölment a padlásra, lehozta a kardomat, a katonakofferomat, édesanyám kivásalta gyűrött egyenruhám és én nevető arccal átléptem huszonhárom éves holttestem fölé, elmentem.

Augusztus tizedikén indultunk Veszprémből. Sokan voltak. Fiatalok és öregek. Volt, aki a menyasszonyától bucsuzott, volt, aki az unokáját csókolta meg — utoljára. De dalolva mentünk, pántlikásan, virágosan, mintha lakodalomba indultunk volna.

A határon, nyomoruságos kis vasúti állomáson, nevére már nem emlékszem, leszálltam. A vasúti vendéglőben ittam három deci bort.

Fehéret.

Életemben az utolsót.

Aztán elmúlt két év, kétszer tizenkét döb-betes hónap. Vad keserű hajszák, ödöklő, gyilkos éjszakák, kegyetlen nappalok, amikor embervértől volt részeg a föld, kérges lett a lélek és összeroppant a test. Hol, merre bujdosnak akkor már tőlem a régi élet színes emlékei? Hova tűnt akkor már arcotról a mosoly, lelkemből az ideál, szivemből a szánalom, szememből a könny? Soha nem volt ennyi halottam. Aztán jött a harmadik esztendő, néha egy kevés nyugalom, kis sóvárgott pihenés. Valahol messze orosz földön voltunk, imádkoztunk és káromkodtunk. Eltűnt. Odaát is csend volt. A rajvonalak farkas-szemét néztek egymással, de puskalövés alig dör-dült el.

Csend volt.

A tren, amely a harcok alatt eltávolodott tőlünk most ismét kedves, jó fiu akart lenni. A szekerek megrakottan jöttek és gurultak a hor-dók.

A hordókban bor volt.

Vörös bor.

Amitől talán jobban irtóztam, mint azelőtt. Hiszen annyi, de annyi emberi szívből buggyant ki a vér — mellettem. Vér, amely vörös volt, mint a trenhordókban kotyogó boré.

Irtóztam tőle. Porciomat mindig a legényem kapta, aki boldogan nyakalta be ezt a vörös „alapenszajtrét”. Egészen addig a napig, míg egy-szer...

Igen, emlékszem, ez is júliusban történt.

Meleg, csillagfényes éjszaka volt, talán ifjuságom temetésének harmadik évfordulója. Kint a rajvonalba, a tüzéségi megfigyelőben éppen lefeküdni készültem, amikor egy öreg népfölkelő megállt előttem. Összeütötte a bokáját.

— Hadnagy ur, a tiszt urak kéretik, tessék átmenni hozzánk.

Álmos voltam, fáradt, egész nap az ezred-parancsnokkal mászkáltam a terepen; nem akaródzott menni. Udvarias, mentegetőző üzenetet küldtem. Hogy ne haragudjanak, majd holnap.

A baka tisztelgett és elment.

Lerugtam a csizmámat, lefeküdtem.

Tíz perc múlva a baka újra előttem állott.

Hogy a tiszt urak okvetlen elvárnak, mert friss, kitűnő bor érkezett. Vörös bor.

Elmosolyodtam. Vörös bor!... A gyűlölt itall! De a második üzenet elől kitérni már nem akartam. Egy kis beszélgetés... egy rövid félóra... Na, nem bánom.

— Jo, mondja meg, hogy mingyárt megyek. Kibujtam a fedezékemből.

A csillagerdős égbolt alatt a csend dudorá-zott. Néha nálunk is, odaát is felriadt egy-egy bóbiskoló őrszem és elsütötte a puskát.

Különben semmi.

Csend, végtelen nagy csend.

A rajvonalba beragyogott a hold és ezüst-fénye világitotta az utat.

Elindultam.

Talán ott percig mentem, talah tizig, amikor egyszerre csak észak felől halvány fény csapódott az égre. Majd dörrenés, mintha valaki meseze ráütött volna egy nagydobra.

Újra csend.

Aztán sisseregni, forni kezdett a levegő és élesen fölsívitott az ismerős hang: Ziuuuu... Egy pillanat; dörrenés, iszonyu dörrenés, nyomban utána tüzes, sárgapiros fény, mint valami hatalmas tűzszlop, a dörrenés tovább zug, hőmpö-lyög a süket éjszakában, mint haragos menny-dörgés, aztán pernye hull, apró vasdarabok vág-jak föl mellettem a földet, fojtó, keserű szag, az-tán újra csend, nagy, szinte döb-betes csend.

A gránát.

Es én ott álltam a csendben, a csillagerdős, holdfényes júliusi éjszakában meredt tekintettel arrafelé, ahol néhány pillanattal azelőtt a tüzes langoszlop világitott, ott álltam mozdulatlanul és éreztem, hogy lassanként hogyan szivárog vissza belém az élet.

A tisztiszolgám rohant felém. Megtorpant előttem. Dadogott hangja:

— A fe... fedezéket vágta szét. Azt hittem, hogy a... hogy a hadnagy ur is...

Mosolyogtam. Akkor már tudtam moso-lyogni.

Azóta vörös bort iszom. Vörös színűt, amilyen az emberi vér és fanyar izút, amilyen a kényeze-redett asszonyi csók. Csak a vörös bort szeretem, semmi mást.

Magyar József két verse

Magyar József, Eperjes város volt polgármestere írta az alább következő két poétikusan szép verset, amely a költő „Mért hallgat az Isten” című kötetéből való. A verseknek most az ad megkapóan kedves aktuálitást, hogy költőjüket, a 67 éves Magyar Józsefet Fiedler István megyéspüspök vasárnap szenteli pappá a székesegyházban. Magyar József már ifjú korában papnak készült. Az élet kényszerítő körülményei elterítették eredeti és nemes szándékától és egyéb feladatokat róttak rá. Magyar József pedig vállalta ezeket a másfajta feladatokat is és mindenkor becsülettel igyekezett helytállni. Családot alapított és a házasságtól egy leánygyermek is született. Később polgármestere lett Eperjes városának és mindenkor papként apostolkodott az életben s amit a szószéken nem mondhatott el, azt megpróbálta versekbe önteni. Így lett költő Magyar Józsefből. Amikor pedig egy boldog házasság után meghalt a felesége, ismét a régi tüzellel és lelkesedéssel szállotta meg a régi vágy — papnak lenni! Magánúton szorgalmasan elvégezte a teológiát és most Cseh-szlovákiából azért jött városunkba, hogy élete nagy fordulóján egykori iskolatársa, Fiedler István megyéspüspök szentelje pappá. Amint említettük, a papszentelés vasárnap történik meg a székesegyházban — délelőtt 10 órakor.

1. Lelkem vágya

(1898.)

Lovetni a terhes gondot
Napi zajnak alkonyával:
Lelkem vágya, mely szárnyat bont —
S mint bérci sas messze szárnyal,

Szállj el messze szabad madár
Túl a felhőn, túl ormokon:
S a szabadság szent hónapban
Köszöntsd mind, mi veled rokon!

Szállj magasra, mint bérci sas...
Ott mosolyog az ég felé!
Szállj és imádd leborulva —
Boldogságod nagy Istené!

2.

Miért hallgat az Isten?

Ferradalmi, véres farsang napjaiban
Dávid festő esze ugyancsak meghibban, —
A híres Notre Dame szószékére rohan,
Lisüti pisztolyát... s így káromol oman:
„Te Isten, hogyha vagy, — felelj pisztolyomra!”
S az Isten hallgatott. Nem sújtá le nyomba...

S az örület háza mi mindent merészel,
Föl sem lehet fogni nyugodt józan észsel...
Szovjet lelke szörje bizonyosságát nemde:
Ott áll Júdás szobra — a Kereszt fel szembe!!
Türelmes Krisztusom, mit felelsz mind'ennek?
„Bocsásd meg. Nem tudják, hogy mit cselekszenek!”

Gonoszság, fürtelelem terheli e földet
S már nem tűri gyomra: sokat újra fölvet?
Uerdő az élet s annyi a vadállat:
Versomját nézni is — lelkünk befelárad...
S erdő lombja egybe a fülünkbe susog:
Ismét — új júdasok... gyáva pilátsnok!...

Igy néz ki szép földünk világa idelent...
Es a sok vadállat sajnós, embert jelent:
Égész világtáborl... mely mely gyűlölettel
Krisztus búzájába mindig konkolyt vet el...
S bár a bűn Szerzője nekik már sirt assott:
S hogy arcát a szégyen pirja el ne fussa:
Tűzel a sajtójuk — és Antikrisztusa!

S mért hallgat az Isten?... Mért hallgat? Ő tudja
Titokteljes marad az életnek útja!
Kegyelem az idő... hogy kiki belássa:
Nem késő soh'sem itt — a páfordulás!
Tudunk mi nagyobbak is lenni — bűnünk:
Ha a romlás útján lázadni megszűnünk!

Mért hallgat... s kegyelmez a lázadó hadnak?
Mért a lelkek mélyén nagy erők szunnyadnak?
Győzelmes nagy erők — életindulások...
S bár a bűn Szerzője nekik már sirt assott:
Az Ur érintésén tavaszuk kivirul
S győzelmi ének kél — új Szentek ajkírul!

Mért hallgat az Isten?... Tenger az irgalma,
Melybe elmerülve — minden bűn meghálna!
Ha a bűn rabjai mindezt meggondolnák:
Gőznélve jönnek majd az új Magdolnák,
Jönnék új Páljaink, bátor Pétereink,
Kiknek sziklészilárd hite már meg nem ing
Lesznek Agostonok... Korona Mexpitok...
Mért hallgat az Isten? Itt nyílik a titok!

MOST AZUTAN VEGETÁRIUS BŐRBÁNTALMAKNAK!

Az emberek milliói gyógyultak ki bőrbántalmaikból gyorsan és könnyen, a Cadum-kenőcs használatával. Pattanások, rovarcsípések, karcolások, irritációk szinte varázsszóra tűnnek el! A Cadum-kenőcs nélkülözhetetlen a kiütések, sörny, pörnyés kezelésénél. Jó ha állandóan kéznél tart egy doboz Cadum-kenőcsöt!

Kerjen csak is valódi Cadum-kenőcsöt!

Ahol egy letűnt dicsőséges korszak hült teteme hever

Néhány színes cserép a világhírű Olympiából.

Írta: Aubermann Péter

Ki ne hallott volna Olympiáról? A tavalyi berlini olimpiai játékok ugyancsak felduzzasztották preesztizsét. Nem csoda, hogy a végső sportosodás szellemében élő kortársaink bizonyos szent áhitattal ejtik ki nevét. Nemcsak emiatt, hanem más szempontból is igen érdemes, hogy vele foglalkozzunk.

Görögországi utam első állomása a peloponnészi Patras volt. Innét indultam el Olympiába. Előző este vagy két órán keresztül kerestem a vasúti állomást, de sehogysem sikerült egy állomásérő épületre bukkannom. Másnap reggel megmutatták, a tőszomszédságban volt. De ki merle volna feltételezni, erről a nyomorúságos kocsmakinézésű kulipintyóról, hogy Patras városának állomása? Szinte vigjátékba illő attrakcióként hatott a kis testalkatú, döcögős kávédaráló, amely békésen cammogott a városon keresztül. Indulást kis haranggal jelezte, amit 2-3 helyről trombitafúvással tetéztek. Az egész Peloponnészonon ilyen keskenyvágnányú kalarábévonatok közlekednek. Egyetlen előnyük, hogy viteldíjuk rendkívül olcsó. Egyetlen európai igényeknek megfelelő vasútvonaluk csak a Pireus-Saloniki vonal, de ez is nemzetközi tőke tulajdona. Görögország mentességére legyen mondva, hogy a hajózasra helyezi a fősúlyt, a szárazföldi közlekedést meg hamupipóként kezeli.

Az olympiai állomásról már valamivel jobb benyomást kapunk. Nem ütött-kopott guliba, hanem oszlopos, hármastagoltságú épület. Maga Olympia alig ezer lakost számláló falu. Az ókorban sem volt város, jóllehet sok templommal és kincsesházzal büszkélkedett.

A Hotel Olympia tulajdonosa igen barátságosan fogad. Beszélgetésünk során kitűnik, hogy neki is van valami köze Romániához; ugyanis Piatra Neamțban született. Megmutatja a szálloda berendezését, az ebédlőt, ahol már sok kiváló ember fordult meg. Az olympiai romok feltárási és tudós látogatói, például Curtius, Schlie-

mann, Dörpfeld szinte kivétel nélkül vendégei voltak a szállodának. A falakon dedikált képek, rajzok, emléktárgyak. Kosmopolitus, így hívják vendéglátó gazdáját, behozza azután értékes vendégkönyvét. A világ minden zugából ide zárandokolt idegenek és belföldiek megható és hálás sorokat penderítettek ennek az albumnak fakó lapjaira. Hevenyében lefirkantottam néhányat ezekből a kedves sorokból. Aljon beidő néhány ízelítőül. A száraz matematika professzora, aki a franciaországi Toulouse-ból jött Olympia szépségeit megcsodálni, érzékenyülve így ír: „Vegtelen szomorúság tölt el, amikor istenhozott kell ucsorodnom annak az országnak, ahol a valóság felülmúlja az össze-vagyvimokot”. Így nemet így elmélikedik mélabúsan: „Azt a helyet, ahol valaha Hellas népei szent küzdelemre gyűltek össze, ma gyom veri fel. Pincék árnyékába a ligetet, amely hajdan Héranak volt szentelve és komor hallgatásba süllyedve hevernek itt egy szétmállott világnak szomorú maradványai”. Néhány mókás bécsi egyetemi hallgató érdeklődését csupán ennyi meríti ki: „Amíg a régészek éjt-napot egybevető szorgalommal fejükbe gyömöszölik a tudományt, addig mi gízánkon eresztjük le a drága nedűt”. Egy francia nő az Olympia múzeum Hermes-szobrara gondolt: „Ha Hermes élne, szerelemre lobbannék iránta”. Egy bucurestii mérnököt viszont Olympia fekvése ragadja meg. „Az idő elpusztította, írja, amit az emberi lángelme alkotott. A táj azonban maradt szépnek és elbájolósnak. Milyen azonban tudták a régiek szentélyeiknek megfelelő helyeket kiválasztani.” Az album lapozgatása közben magyar nyelvű szövegre is akadtam. Az elragadtatás és fájdalmas búcsúzás hangjai csendülnek ki belőle. „Elmegyünk... beh kár! Jegyzi meg elborulva egy pesti látogató, — pedig azt hiszem, a világ legszebb helye az Olympia. Egy nyíregyházi doktor röviden így foglalja össze élményeit: „Görögországi utam legszebb napja volt!”

Az olympiai múzeum csarnokaiban

Az előcsarnokba lépve megpillantjuk Curtius és Dörpfeld mellszobrát, akik az olympiai szentélyek feltárása körül elévülhetetlen érdemeket szereztek. Természetesen itt kaphatók az elmaradhatatlan fényképreprodukciók is; gyenge suta felvételek, amelyeknek egyetlen előnye, hogy nem vesztegetik olyan méreg drágán a főterem legmonumentálisabb darabjai az olympiai Zeus-templom tympanonjai, amelyek kétoldalt a fal mentén vannak felállítva. A mellettük látható kisebb gipszrekonstrukciók adnak igazán fogalmat a már csak csonkán megmaradt remekművekről. Különösen szép volt a keleti oromzat szoborcsoportja, amely Oinomaos és Pelops küzdelmét ábrázolta. Itt foglal helyet a Messeneiek fogadalmi ajándéka, a pompás Niké-szobor.

Valamikor angyalszárnyai voltak és kezében pálmaágat tartott. Figyelemreméltó az a dombormű is, amely Herkulest ábrázolja, amint Atlas helyett a lapos földtekét tartja. A múzeum büszkesége azonban Praxiteles gyönyörű Hermes-szobra. Hermes játszané látszik a kis Dionysosz-szal, akit Zeus rábízott, hogy az őt fölnevelni hivatott Nympháknak adja át. Könyveden támaszkodik egy fatörzsre, másik karjával az szőlőfürtöt mutogatva a kisdédnek, aki mintegy sejtelmében későbbi hajlamainak — mohón nyúl a bor levét rejtő gyümölcs után. A főalak tartásában bizonyos lendület, de egyezersmind nyugalom és valami nőiesre emlékeztető kecsesség és elegancia nyilvánul meg.

Evszázados fák néznek évezredes kövekre

A múzeumtól egy jó kőhajításnyira hevernek az olympiai romok. Egyszerű drótkerítés veszi körül a bájos fűszerillatú, árnyas kellemes ligetet, amely ezenkívül mentes a nagyvárosok profán zajától is. A kapunál egy márvány oszlopon görögül és franciául ez a felírás olvasható: „1891 június 23-án Párizsban Courbertin báró kezdeményezésére elhatározták az olympiai játékoknak nemzetközi alapon való felújítását, aminek következtében időszámításunk első olympiáza dicsőségesen megtartott 1896-ban az athéni olympiai stadionban a világ összes népeinek részvételével, öfélége I. György, a hellének királyának uralkodása alatt. Vele szemben egy piederstalon az ismert 5 olympiai karika látható. Nemrég hozták a lapok, hogy Coubertin

báró meghalt és itt lett eltemetve. Szébb sít-helyet nem is kaphatott volna.

Bemegyünk a kapun s árnyas pincék alatt sétálunk. A írisz hamvas gyepp helyett száraz naraszi terpeszkedik szerteszét, mintha a természet is alkalmazkodni akarna. Ahol minden régi, kopott, ahol az idő vasfoga kimarta a köveket, kivájtja a kőzeteket, rücskösé, likacsossá rágta a kemény márványtömböket, ott stílusosnak, patinásnak kell lennie a díszleteknek is.

A romok tömkelegéből jól észrevehetően kiemelkednek Zeus-templom maradványai. Valaha ez a görög világ egyik leghíresebb szentélye volt. A dör oszlopok törzsei mint valami hasábfak szanaszét hevernek. Rajtuk néhány francia egyetemista diákot látok gubbasztani, amint

És a költők énekelnek...

Kinai és japán költők beszélnek az itt követező versekben s verseikből a világ egyik legrégebb és legnemesebb kulturája szól hozzánk.

„A dal hatalma örök, mint a Hoang-Ho hullámai...” — mondotta több évezreddel ezelőtt Li Tai-po, a kínai költő — és valóban: e sok évszázados költemények tulzengenek minden piaci lármán és háborus dübörgésen. Örök hófehér szárnyaikat nem pörkölik meg gyűlölködések, háboruk tüzei s amíg a testvércivilizáció harci szekerei és gránátjai zúzzák és pusztítják egymás életét, egymás kulturáját, — ezek a törekeny, finomművű és játszikönyvedségű versek, a kínai és japán költők versei szépen megférnek egymás mellett, hogy gyönyörködtesék és bearanyozzák a világot. És ezek a versek örökké élnek s — ime — mentül régebbiek, annál égőbb, annál tisztább és nemesebb fényvel világítanak.

Vajjon a ma japán és kínai költői miről énekelnek és van-e még kedvük dalolni a szörnyű pusztulásban és pusztításban?! Nem tudjuk. De annyi bizonyos: ha valamikor, akkor népek öldöklése és vérzivatarok idején jól daloljanak azok a költők: legyen helyén a szívük és az eszük, hogy a tömegek lelkesedésének muló láza és mámorja, szenvedélyessége, elfogultsága és háborgása ne sodorja magával őket, mert akkor a verseik, a verseik, amiket írnak, hamarabb elpusztulnak, mint maguk a költők, — mulandóbbak lesznek az újságpapírosnál.

Az igazi költőt nem ragadják magával a ömögöhangulatok, de mindig megéri a pillanatok lehetőségét és jelentőségét és ő mutat irányt a tömegeknek. Hogyha pedig nem érez magában erre elég erőt, akkor visszavonul elefántosontornyába és magának énekel — de még akkor is becsületesebb, mintha lealacsonyítja magát, ha beszennyezi a verset és kortesnek szegődik. A mai kínai és japán költőinek versei csak akkor fognak élni évszázadok és évezredek múlva, ha ők is eszerint cselekednek.

Közel háromezeröttszáz évvel az ágyuk és harcikosik feltalálása előtt keletkezett a Si-King, a legrégebb kínai dalgyűjtemény, amelynek darabjai mai formájukban Konfuciusz kezességét őrzi. Egy messze idegen világ titkosértelmű üzenetei ezek a versek éppen úgy, mint a gyermeki poézissal és naiv művészettel irt japán költemények. Örök emberi megnyilatkozásai mégis a játékos művészi alkotókészségnek és csipkefinomságu darabjai a világirodalomnak.

Az itt következő ókinai verseket Agner Lajos, a kiváló filológus és orientalista fordította. Nemesak verselési finomságuk, poétikus szókinésük érdemel kivételes figyelmet, hanem az is előnyösen különbözteti meg őket a szokásos utánköltésektől, hogy egytől-egyig az eredeti kínai szöveghez ragaszkodnak, teljes hangulati és tartalmi hűséggel.

Ugyanezeket mondhatjuk Szombati Szabó István japán versfordításairól is, hozzátéve, hogy amint e versfordítások is bizonyítják, művészibb kezelője és ismerője alig akad nála a magyar nyelvnek.

Drága Juliám!

Képzeld, már nem kell naponta órákhosszat a tükör előtt a drága sminkekkel bajlódni, hogy eltakarjam arcbőröm hibáit. Kaptam valamit, mely lehetővé teszi, hogy arcom teljes szépségében egyéniségemnek teljes érvényesülésével ki-viruljon. Rövid ideig kell csak, hogy használjad a Dr Földes-féle Margit krémét, hogy bőröd teljesen átalakuljon. Használd te is és rövidesen igazat adsz nekem.

Csókol Margit.

Japán költők

HIVATLAN VENDÉG.

— Ismeretlen költő verse. —

— Kokinwakasü-gyűjtemény. Kr. u. 905. —

A vénség keletemlen vendég
És nem szívesen látott fajta.
Ha hozzám látogatni jó, majd
Megpróbálok kifogni rajta:
A zárt kapuba bújva titkon,
Kikiáltok: „Nem vagyok itthon!”

MÉLY VIZEK NEM ZAJONGNAK.

— Szoszeihosi költő verse. —

A mély, hatalmas, nagy vizek
Némán és komoly csendben járnak
S kis, hánycsodáló hegyi patakok
Hullámocskái mily nagy zajt csinálnak!

VESZÉLYES CSÁBITÓ.

— Ismeretlen költő verse. —

— Ismeretlen időből.

Van egy veszélyes csábitó, kinek
Hogy ellenálljon: oly szív nem akad...
E híres csábitó a szív maga:
Szívem vigyázz és óvd tőle magad!

SZÁMADÁS.

— Ismeretlen költő verse. —

— Kokinwakasü-gyűjtemény. Kr. u. 905. —

Őszül a haj és megvéni az ember
És elpocsékolta évein mereng el;
Ha jó a vénség s számadásra rendel:
A számvevővel szembenézni nem mer.

NINCS SEMMI HIR.

— Ismeretlen költő verse. —

— Monjósü-gyűjtemény. Kr. u. 8. század. —

Elment az egyik év és jött a másik,
A tavasz ott jár már a dombokon,
De kedvesemtől hírt ő sem hozott még
S a szálló szellőnek panaszodom.

Anyám selyem-hernyói önmaguknak
Foglyaiként már magukat befönték:
Ugy élek én is, önmagamba zártan,
Míg bő árjukat könnyeim csak ontják.

Mint bánatos fa: gyászolok magamban,
Miközben rám bús esték estelednek
S bő köntösömnek fehér ujjai
Könnyhullatásomtól átmedvesednek.

ÉVSZAKOK.

— Ismeretlen költő verse. —

— Ismeretlen időből. —

TAVASZ.

Mikor tavaszi hajnal-szürkületben
Alánézek magasságból a hegynek:
Köröskörül alattam mindenütt
Tömött fehér virágfelhők lebegnek.

NYÁR.

Narancs-virágok édes illata
Terjeng az iriszes tetők felett,
A kakuk-madár önmagát kiáltja
S szitálnak halk esőt az estelek.

ŐSZ.

Im elterül az ősz a földéken,
Az évek szebbik fele tovaszárad...
Ó, mint ahogy a hold karéja fogy
S éj elrepül: úgy fogy s repül az élet.

TÉL.

Hideg és szürke téli-regg dereng
S a hó-befújta bérci-utakon
Fantáziám a távolokba lépked,
De merre tart, azt nem mutatja nyom.

Kínai költők

A KELETI KAPU MELLETT

— A Si-kingből (kb. Kr. e. 1500). —

Milyen dús a nyárfa lombja
A keleti kapu mellett!
Azt ígérted, eljössz este,
Azt ígérted, s már reggel lett,
Mindhiába, már reggel lett!
Milyen hosszú volt az este,
Milyen hosszú volt az éjjel, —
Milyen hosszú! S milyen sárgák,
Milyen árvák már a nyárfák
A keleti kapu mellett.

ELHAGYOTT UDVAR

— Han Vu (IX. század Kr. u.) —

A lében körtefák lágy szirma szálldos
S az elhagyott lépcsőkön kerek
holdasszony ül. A kertben egy magános
hintát lengetnek az ősi szelek.

AHOL ÉN SZÜLETTEM..

— Vang Vé (Kr. u. VII—VIII. század). —

Mi hír van pajtás, arra, kis falunkban,
Mondd, süit házunkra még a napvilág?
A vén anyó ott szó-e még kapunkban,
folyóka nő-e még az ablakunkban,
s virágzanak-e már az almafák?

A HÁBORU ELLEN.

— Li Tai-po (Kr. u. 705—762). —

Tavaly Szan-kánnál vertük szét az ellent,
tegnap Cung mellett állt az ütközet,
s ma hőseinknek véres fegyverétől
biborban folynak mind a vadvizek.

Három sereg pusztult el, falvak égnek,
a hun csapat öl, zúz és gyujtogat,
s véres hullák takarják százezerszám
a véghetetlen pusztaságokat.

Ott áll a nagy fal, melyet mongol hordák
ellen emeltek, tornyán fákllya ég,
így őrizvén örök tüzével messze
időkre a császárok hirnevét.

Halálra sebzett ménesek nyerítnek,
haldoklók nyögnek a patkók alatt,
hollók ülnek a hadak útján: száraz
ágon, csörökben véres gyászfalat.

Vert hadaidat új, meg új csatára
hívhatod, tábornok, a domb felett:
vezényszavadra nem kelnek a sirből
harcolni már a halott ezredek.

Ki okozta e nyomort, e borzalmas
csatákat, s mind e véres zivatart?
A gyilkos szerszám, mely már annyi embert
emésztett el: a kard, az átkos kard.

Ha ember vagy valóban, úgy ne érintsd,
csak végszükségben: régen hazavár
az asszony és a gyermek és e véres
világon legyen béke, béke már!

NANKING

— Vang An-si (Kr. u. 1021—1086). —

Kin-lingben*, ős császári kertek romján
a zöld mohón halotti csend honol.
Uj nép járt erre, mely nem néz már semmi
emléket, s más vidékre vándorol.

Hallgassd — a porladt kőnek most dalolja
a szél a falnál utolsó dalát.
... Mit nem adnál, ha a kertből fehéren
nevetnének a halott almáfák?

* King-ling régi neve Nankingnak, annyi mint „aranydomb”.

A Komintern kudarcai Franciaországban

Írta: Csiszár Béla

A francia megválasztási választások súlyos vereséget hoztak a francia kommunistáknak. Stalin, hír szerint, már régen elégedetlenkedett a párt vezetőségével, parlamenti és országos taktikájával és agitációjával s a jelek most arra mutatnak, hogy nagy átszervezések állnak küszöbön ezzel kapcsolatban. Új kezükbe kerül a francia lapok jelentése szerint a Komintern párizsi irodájának vezetése is, amelynek működésével ugyancsak régóta elégedetlenek moszkvai körökben s az eddig elért eredményeket nem tartják olyanoknak, amelyekért érdemes volt annyi anyagi és más áldozatot hozni.

Ezek a hírek felvetik az egész világra kiterjedő Komintern kérdését. Sokan vannak, akik nincsenek tisztában ennek a sötét szervezetnek a munkájával, végzetes aknamunkájával és törekvéseivel. Igen, mi is hát az a Komintern? Erdemes lesz pár sorban felvázolni arcukat a francia kudarcok kapcsolatban. A Komintern teljes nevén Kommunista Internacionálé, — az Internacionálé — a nemzetközi munkásszövetségek sorában már a harmadik s egyúttal a legveszélyesebb. Szervezetei révén a népek forradalmasítására tör s eszközeit a körülményekhez képest változtatja. Egyszer háborús összetűzés által, ma pedig u. n. gleichschaltoló módszer, a hírhedt népfrent-szisztéma útján akarja kirobbantani a világforradalmat. A kommunista vagy harmadik Internacionálé 1919-ben alakult az II. Szociáldemokrata Internacionálé tempójával elégedetlen szélsőséges marxistákból, a szociálforradalmárokkal, az u. n. menseviekkel szembenálló bolsevisták kezdeményezésére. A működési és szervezeti szabályokat azonban csak az 1928-iki hatodik világtkongresszusokon állapították meg, kimondva, hogy a világ forradalmasítandó bármilyen eszközök alkalmazásával.

A moszkvai szovjetkormány állandóan tagadásba veszi, hogy együttműködik a Kominternnel, kereken tagadja, hogy kettejük között kapcsolat, szoros kapcsolat van, azt állítja, hogy a szervezet Moszkvától független önálló szerv, ami enyhén szólva, merész füllenés, miután már régen bebizonyosodott, hogy aki a szovjet-kormányt van alárendelve, vezetősége tőle kapja az utasításokat, az embereket és az anyagi eszközöket. A KI élén áll az úgynevezett EKKI, azaz az Executiv Komité Kommunista Internacionálé, a komintern végrehajtóbizottsága a vezértitkársággal, amelynek vezetője Dimitrov főtitkár. A vezértitkárságnak különböző szervezeti irodák vannak alárendelve. Az egyik iroda a francia és a német, a másik a cseh, az osztrák és a magyar, a harmadik az angol, a negyedik a spanyol és a délamerikai, a másik a lengyel és a balti s végül az utolsó a skandináv államok forradalmasítását végzi. Az egyes államok bizonyos sorrendbe vannak osztva, aszerint, milyen súlyt vet a szovjet az illető ország bolsevizálására. Az államok „rangsorában” az első helyen — Franciaország áll...

A Komintern főleg két központból irányítja a szervezési munkálatokat. Evekig Genfből irányították a nyugateurópai s Prágából a közép-európai ügyeket. Mikor a svájci kormány erőlyes intézkedéseket hozott a kommunisták ellen, a genfi irodát sürgősen át kellett helyezni más európai fővárosba s erre Párizs látzott a legalkalmasabbnak. Most Párizsból irányítják a legfőbb szervezést. Prágávai erősen rivalizál Amsterdám, amelyet lényegesen kibővítettek és az északi államok legfőbb felügyeletével is megbízták.

Mit végeztek eddig a Komintern Franciaországban? Abból, hogy Franciaország a rangsor élére került, látható, hogy a szovjet rendkívül nagy súlyt helyezett Franciaország bolsevizálására és mielőbbi forradalmasítására. Nagy előnyül jelentett számára a francia-szovjet kölcsönös segélynyújtási szerződés, amely

Akinek nem kell takarékoskodni

— annak mindegy, hogy mennyit költ az étkezésre. És még az is több kávé fog inni, ha látja, hogy a józú Kathreiner-ből és Franck-ből készült kávé milyen kitűnő. Az, hogy a kávé azonkívül olcsóbb is, csak másodsorban érdekli őt.

megengedte a bolsevista agitátorok bővebb és bátrabb infiltrációját a különböző szervezetekbe és nemzetvédelmi alakulatokba. Ez a szerződés 1935-ben jött létre s nem sokkal később már meg is mutatkozott a bolsevista propaganda különleges erőssége és vitalitása. A KI — moszkvai utasításra — a népfrent-szisztémával dolgozott, hiszen ekkor már mindjobban kezdett kibontakozni a tekintélyi államok nagy politikai fölénye és a mozgalom terjedése mindjobban aggasztotta Moszkvát. Be kell tehát férfközni a szocialista munkáspártokba, a radikális, baloldali pártszervezetekbe s egyesülni, vagy együttműködni kell velük a közös veszély, a fasizmus ellen. Utasították a kommunista pártot, találjon közeledést ezekhez a pártokhoz és közösen harcoljanak, hogy hatalomra kerüljenek. A népfrent taktikai célja a kommunista végél háttérbe szorításával a lehető legszélesebb néprétegek megnyerése. A KI főtitkára, Dimitrov ugyan kijelentette, hogy ez csak ideiglenes megoldás, a végső cél a szovjeturalom.

1936-ban a népfrent először Spanyolországban diadalmaszkodik, majd májusban Franciaországban is hatalomra jut. Hogy milyen eszközökkel, azt most ne kutassuk. Léon Blum alakított kormányt a radikálisok támogatásával. A kommunisták azonban úgy látták, hogy kiestek a hatalomból, a Blummal együttthaladó radikálisok úton-útfélen beléjük ütköznek és céljaikat érdekeiket keresztezik. Ezért — újabb moszkvai utasításra — a Komintern latbavette a másodlagos eszközöket, a sztrájkmoz-

galmak szítását, az ipari és kereskedelmi üzemek megszállását, stb. Ugyanekkor megindították az aláaknázási műveleteket is, amelyek a lacizált Franciaországban nem túlságos nehéz terepre találtak. A Komintern agitátorai, szervezői ezután rohamra indultak a hadsereg ellen. Megindult a destrukció a legénységi és az altiszti karban, szovjetizálni kellett a hadsereget, hogy az államot védereje révén kezdjék ki. A hadiiparban szabotázsra biztatták a munkásokat, befurakodtak a mérnöki karba, titkos sejteket alakítottak a gyarmati katonaság körében s a Franciaországban dolgozó bennszülöttek számára, stb.

A gyarmati lakosság számára különleges szervezetet létesített a Komintern párizsi főirodája. Megdolgozásukra tíz lapot indítottak, külön iskolákat állítottak fel az agitátorok részére. Külön propaganda-központokat létesítettek a gyarmatokon is, különösen Indokínában szaporodnak a sejtek az ottani színes katonaság körében.

Megindult a „beférkőzés” politikája a lapoknál, a rádióknál és a többi művelődési és informatív vállalatoknál. Blum kormányzása idején Thorez és Cachin annyit fenyegetőzött, hogy végre is a fontosabb posztokat sürűn keríthették kezükbe. A propagandára milliárdokat költöttek. Röpíratok, lapok, nyomtatványok milliárdjai repültek szerteszét az országban, repülőgépek, teherautók szállították a propaganda-anyagot és az agitátorokat, hanglemezek hirdették a szovjetparadicsom szépségeit — s mégis, a nagy roham nem járt sikerrel, az előretörés megtorpant s nagy visszaesés következett be. A kommunisták a legutóbbi képviselőválasztások alkalmával a szavazatok 15 százalékát kapták. Ehhez képest a közéleti választásokon 200—230 tanácsost kellett volna behozniok. Ezzel szemben azonban még eddigi pozíciójukat is elvesztették. Háromezeröttszáz mandátumból mindössze harmincat kaptak, tehát nem egészen egyszázalékot, ami megsemmisítő vereségnek számít a legutóbbi előretöréshez viszonyítva. A Komintern most sürgősen átszervez és átszervezteti, illetve átszervezik és átszervezteti, hogy a jövőben a kudarcok sorozata ne folytatódjon. A Komintern eddigi működése sokat ártott Franciaországnak, se sokat használt is: felébresztette a jobboldali tömegeket s erős frontba tömörítette őket. A harc kemény lesz, de nem kétséges, hogy melyik oldal fog győzni!

LELKEM KÉT SZAVA

Zöldvízü mélység, tengerszemű tó
Vagyok, úgy érzem s Michel Angelo
És Goethe és Liszt és mind a nagyok,
A tianoknak árnyéka vagyok!
S elsárgult fogu, ócska zongora,
Vén hangsezer vagyok, rozsdás orgona,
Mely zugva öl és sikolt és gyötör,
Kacagva harsog, sirva összetör
Égő szívet, vad, kínzó álmokat,
Önnön magamban, — rekedten kacag,
A poklon, lángon, melybe pusztulok!..
Én a titánok árnyéka vagyok!

S vagyok lágy dallam, édes fuvala;
Alkonyi égbolt bánat-mosolya,
Hajnali harang, tömjén illata,
Gótikus templom, Isten árnya ma;
Lombos faág és csendes áhítat
Éjféli misén, kis ablak alatt
Halk szerenádok titkos, mély ize,
Erdei forrás csobbanó vize,
Májusi reggel tiszta, kék szeme,
Gyöngyvirág vagyok, édes, szent zene,
Tündéklő, forró, lágy fehér homok...
Én az Istennek árnyéka vagyok!..

KATONA MÁRIA

Pályázati hirdetés

Kántortanítói állást hirdet a beius-i (jud. Bihor) római katolikus egyházközség. Osztatlan iskola. Fizetés: havi 2700 lei, kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, 10 méter fa és körülbelül 4000 lei stóla. Pályázatok törvényes kellékekkel november 1-ig nyújtandók be a plébánia hivatalhoz.

Római Katolikus Egyháztanács.

szorgalmasan „guide bleu“-jüket böngészik. Jö-magam is lecsúszlók egy oszloptörödékre és szemem sugarával végigsimogatom a dicsőséges méltóságos maradványait. Itt a templom kör-melében az Agorán olvasták fel valaha műveiket a koszorús költők. Tekintetem mindenre rá-tapad, ami körülöttem van. Megállapodom a Hereonnál; két oszlopa még teljes magasságban áll. A többiek is többé-kevésbé épek, nem úgy, mint a Zeus-szentélynél, amelynek oszlopdobjai, mint valami hatalmas malomkövek egymástól egészen szétváltak. Pelops sírhelyétől, a Pelopion-tól nem messze van a Pallesztra, majd valamivel odébb következnek egy újabb keletű bizantin templom maradványai. A Hera-templomtól nem messze az egykori kinőseházak előtt sorakoztak az úgynevezett Zanes istenképek, amelyeket visezték, családok miatt az elitelt versenyzőknek büntetésből kellett emelniük.

A Zanesek mellett elhaladva egy boltozat alatt eljutunk a stadionba, amelynek hosszát Herkules mérte ki. Ma feltűnően kicsi. Nagy része a hippodrommal együtt, ahol a ló- és kocsi-versenyeket tartották, teljesen eltűnt. A kocsi-versenyek óriási népszerűségnek örvendtek és ünnepi cselekményként számítottak.

Ami a versenyeket illeti, azok csak férfiak lehettek. A küzdelemhez állítólag meztelenül kellett bevonulniuk. Ugyanis régebben, amikor ez az előírás még nem volt meg, előfordult, hogy férfiruhába rejtőzött női versenyzők is belopakodtak a verseny pályára. Abban az esetben, ha a nőknek mégis megengedték a versenyzést, így ez teljesen elkülönítve történt. A férfiak versenyét a nők az Alpheios déli oldalán, az ottani hegyek lejtőjéről nézték.

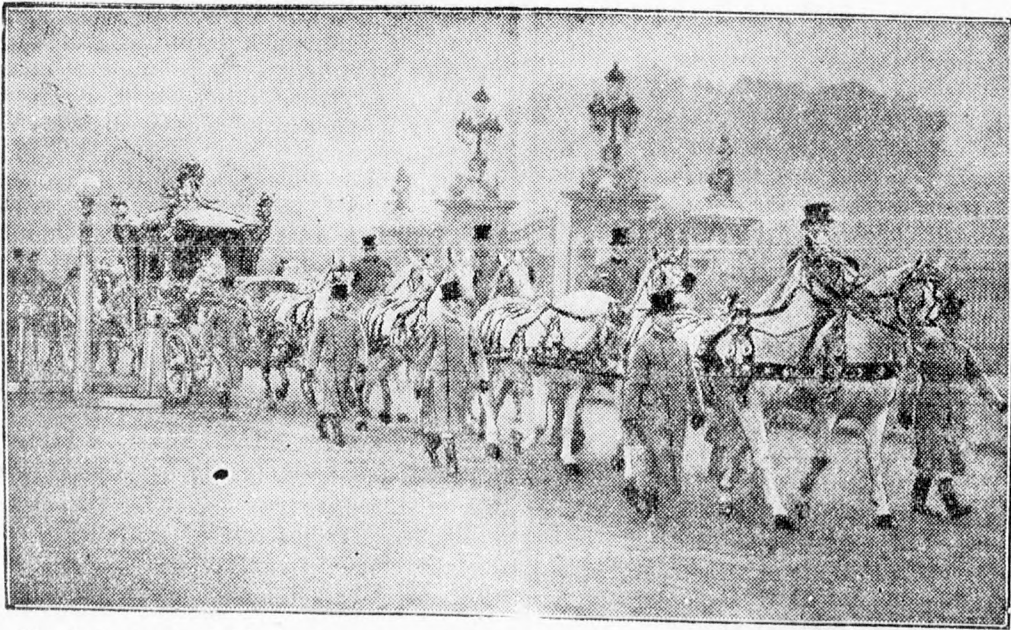
A győztesek díja kezdetben pálma és olajfaág volt, amihez hozzájárult a nyilvános ünneplés, diadalmenet, majd a közterhektől való mentesség, a gyülekezésben díszhely és egyéb kitüntetések. Különösen szobrokat emeltek a tiszteletükre. A győztesek kultuszából. Akárcsak manapság, nagymérvű túlzás burjánzott fel. Az Altis végül hamzsegett a bainokok szobraitól. Szobrot kaptak a lótenyésztők, sőt még a lovak is.

A négyvenként tartott olimpiai játékok rendkívüli mértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a görögökben a közösségi gondolat gyökeret fogjon és a nép egysége virághabboruljon. Olympia évazadokon át a görög világ központja, szentélye volt, amely csorbítatlan semlegességet élvezett. A játékok alatt szüneteltek a harcok.

Krisztus után a negyedik században Olympia jelentősége leáldozóban van, mivel I. Theodóziusz megtiltotta a versenyeket. II. Theodóziusz tovább megy egy lépéssel, felgyújtja a szentélyeket, folytatja a pusztítást Alarich is. Az ércszobrokat fegyverekké, munkaeszközökké alakítják át, a márványalkotásokból meg meszet égetnek. A természet is mintha büntetné a szolidaritást akarna vállalni az emberek barbárizmusával, a maga részéről siet a rombolást betetőzni. Földrendések ledöntik az oszlopokat, az Alpheios magával sodorja a hippodromot, Kladeos árada-sai pedig a még írnagnak megmaradt emlékműveket iszappal és kavicssal temeti be.

Ma a liget nyugati oldalán egy vékony vízér csörgedez. A környező hegyek nem magasak, de gyönyörű látványt nyújtanak karszó haragoszöld ciprusaikkal és egymás hegyin-hátán toruyosuló pinéaikkal.

Hallani a hazatérő juhnyáj kolompolását. A nap már lebuokt a hegyek mögé. Az éj lehellesterűen tiszta, csak itt-ott takarja néhány makulátlan báránnyal a golyósa. Az egykori mozgalmas, hangos múlt helyett temetői csend. Mélyöblű, sima csend áll ott a letűnt antik kor szép emlékeinek temetője felett. Ezt az újult, konyok csendet csak a tücsök egyhangú cripelése és olykor a vonat zakatolása törli meg rövid időre.

VI. György angol király a parlament megnyitására indul nyolcfogatu diszhintóján.

Asszonyok dolga

A konyha körül

A disznótor.

A disznótor a téli évadnak mindig kedves eseménye, nemcsak a vidéki kúrták vagy a pusztai tanyákon, hanem a városi polgári házakban is. A ház apraja-nagyja már egy nappal a tor előtt készülődik fel a nevezetes eseményhez. Sajtárok, üstök, teknők kilügozva, kisfálva várják készen a hólepte tanyákon, udvarokon a disznótor nyitányát. Kora reggel, mikor a disznótor megérkezik, már javában rottyog a víz a kondérban, bográcsban, aztán megkezdődik a voltaképeni munka, mely az alábbi recipék szerint a magyar háziasszonyok és szakácsok kezére vár.

Fokhagymás kolbász.

A kolbásznak való húsokat, lehetőleg nem nagyon zsírosat, finomra megvágjuk. Izlés szerint sóval, törött borsal, székfűborsal, paprikával és összezuított fokhagymának vízben áztatott levélvel jól kidolgozzuk. Kolbászbelekbe jó keményen betöltjük, rudakra rakjuk, szellős, hideg helyen tartjuk, hogy jól kifagyjon. Ha frissen nem fogy el, megfűstöljük. (Bácskában, a disznótorok hazájában, nem darálják gépeken a húsfélét, hanem nagy, kemény faasztalokon élesre fent baltákkal vagdalják finomra a kolbászhúst és a hurkának való főtt húsfélét is.)

Véreshurka.

A tüdő felét, bőrkéket, a fej húsosabb részét, véresebb húsdarabokat, 8–10, zsírban puhára párolt, jó nagy vöröshagymával apróra vágjuk. Hozzáadunk apróra vágott főtt tokaszalonnát (körülbelül a toka felét), sót, borsot, székfűborsot, paprikát, majorannát és félliternyi vért. Összekeverjük, belekbe töltjük és háromnegyed óráig 80–90 fokos vízben megfűszük. Hogy megfűstölje, úgy tudjuk meg, hogy megszurva, tiszta zsírnak kell belőle kijönnie. Fűstölve sokáig eláll.

Májshurka.

A fél tüdőt, főtt húsdarabokat, a főtt tokaszalonna felső zsíros részét és a fehér májat nagyon finomra vágjuk, 2–3 áztatott vizes zsemlyét, sót, töröttborsot, székfűborsot, majorannát és kevés paprikát, 4–5 fej zsírban puhára párolt és nagyon apróra vágott vöröshagymát, kevés zsíros húslével összekeverünk, belekbe töltjük, fél óráig főzzük. Megszúrni nem szabad. Készíthetjük zsemlye nélkül is; a hurka így fűstölve 2–3 hónapig is eláll és hidegen kitűnő.

Köleskásás hurka.

Készítenek köleskásából is hurkát s az is kitűnő. A köleskását jó zsíros húslében megfűszük, a megfőtt disznófodrot és zsíros darabkákat 6–8 fej, zsírban puhára párolt vöröshagymával finomra megvágjuk. Só, bors, székfűbors, paprika, majoranna és vér hozzáadásával jól elkeverjük s ha nem volna jó leveses, zsíros húslét adunk hozzá. A sóval vigyázni kell, inkább edesez legyen, mert a sőt nem szabad kiérezni a hurkából. Belekbe töltve megfűszük; frissen sültve kell elfogyasztani.

Disznósajt.

A fejhús zsírosabb részét apróra vágjuk, úgyiszintén a szívet és nyelvet; a főtt tokaszalonnának felét apró kockára vágjuk s a visszamaradt kolbászhúst (kb. 1 kg.) hozzáadjuk. Izlés szerint sót, törött borsot, székfűborsot, paprikát, majorannát adunk hozzá s az egészet egy deciliternyi vérral összekeverjük. A gyomorba töltjük és 80–90 fokos vízben 1–1 és fél óráig főzzük. Forrnia a vízben nem szabad, mert könnyen kipukkanhat. Többször megszurkáljuk, hogy a zsír kijöjjön belőle. Ha megfőtt, lepréseljük. Fűstölve sokáig el lehet tartani.

Borlepény. (Disznótoros különlegesség.)

10 hagyma apróra vágva, 60 gr. vajban fél-puhára párolva, sóval, köménnyel, 3 tojással és néhány kanál savanyú tejjel elkeverve. Keltésztábol készült lepényre tesszük, kockákra vágott fűstölt szalonnával behintjük és megsütjük.

Toroskásosza.

3–4 dekás darabokra vágunk sertésoldalast és tarját, 2–3 fej vöröshagymával, só és töröttbors hozzáadásával zsírjába pároljuk. A savanyúkáposztát jól kimosva hozzáadjuk, fedő alatt laeszen zsírjába pároljuk. Nagy tára tálaljuk és körülötte helyezük el a megsült töltelékét.

Körözött hortobágyi túró disznótorhoz.

50 deka juhtúróhoz veszünk fél deci savanyú tejjel, 10 deka vaját, kis kanál mustárt, izlés szerint finomra vágott vöröshagymát, 5 szem vágalt kápribogyót, 2 késhegynyi pirospaprikát, egy kis csomó metélőhagymát (schnittling) és 2 késhegynyi finomra vágalt köménymagot. Mindezt öblös porcellántálban összekeverjük, üvegtátra adva, izlésesen (késes) körülöfrázzuk és felszeletelt fekete retekekkel együtt tesszük az asztalra. Nemcsak az emésztést segíti elő, de jó borkorcsolya is, csuszik rá még a vinkó is, ami igen fontos egy jólsikerült disznótoros lakománál.

Imperiálsajt.

Vidéki háztartásokban, tanyákon, ahol nincs módjukban háziasszonyainknak a csemegeüzletbe menni vagy küldeni, maguk készítik az imitált, de mégis finom imperiálsajtot, a következőképpen: A friss, sűrű, bőrtelen tejjel csipetnyi sóval szalvétában felaggatják. Tizenkét óral lógás után kanállal tálba szedik, jól összekavarják és újból felaggatják. Ezt a keverési műveletet mindannyiszor megismételjük, míg annyira ösze nem áll, mint az imperiálsajt. Fontos, hogy a tejjel sűrű, friss és bőrtelen legyen, ha bőros, leszedik a bőrt róla.

A szobafenyő (Araucaria)

A Norfolk-szigetről származó szobafenyő kezelését ismertetjük. Lakásban lehetőleg hűvos helyen tartassuk. Október közepétől március közepéig mérsékeltan öntözzük. Tavasszal, amennyiben a növény gyökérzete teljesen behálózza rendelkezésre álló földet, — amiről a cserépből való óvatos kiültetés által győződünk meg — átültetjük. Használjunk ehhez félrészes folyami homok, félrészes tészénpor, kétrész tőzeföld, kétrész trágyaföld és egyrészes igen erős lombföld keverékét. Helyes kezelés mellett ezt az eljárást 2–3 évenként ismételtük. A szobafenyőt begyökeresedés után tizennégy hónapoként trágyavevesszük, vagy tápeóoldattal öntözzük.

Nyáron, ha módunk van rá, szabadba, félárnyékos helyre állítjuk. Bővebben öntözzük és naponta egyszer-kétszer permetezzük. Kezelésben legsűrűbben előforduló hibák: a túlságos helyiség, az igen bő öntözés, nyáron pedig, ha kelő permetezésben nem részesítjük, belép a por, ami rövidesen a túlevelő ágak sárgulásáért és a növény felkopaszodásáért okozza.

Szaporítani házilag nem lehet, mert ehhez speciális izzasztószekrény és szakavatottság szükséges. Ha növényünk csunyan felkopaszodott, ajánlatos megbízható kertészethez vinni, ahol a felső zöld részét levágják és meggyökeresztetik, úgy hogy megfiatalított, új növényt kapunk.

Legelterjedtebb fajtája az Araucaria excelsa. A kevésbé ismert Araucaria imbricata különös pikkelyleveleivel növénydekecségek kö-zé tartozik.

LEGUJABB

Japán-olasz-német hármasszövetség?

Tokió cáfolja a szövetségkötés híreit. Santungban gátrobbantásokkal akadályozzák a japánok előhadadását

Londonból jelentik: A Reuter tokiói jelentése szerint a japán külügyi hivatal megcáfolta azokat a híreket, hogy új hármasszövetség kialakulása várható az által, hogy Japán csatlakozzék a német-olasz bolsevistaellenes egyezményhez.

BEHATOLÁS HONAN TARTOMÁNYBA

A Reuter másik jelentése szerint a kínaiak szétrobbantották a Tuhaj folyó gátját, hogy ezzel

megakadályozzák a japán előnyomulást Santungnál. A folyó elöntötte a vidéket.

Tokió. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a japán csapatok véglegesen behatoltak Honan tartományba. Ez a tartomány Észak-Kína és Nanking között terül el, s az oda való behatolás az észak-kínai japán hódítások délről való megerősítését jelenti. A japánoknak előhatolásuk során sikerült átkelniük a Liocang folyón.

Észak-Kína függetlenítése A pekingi japán katonai főnök és a Hopei-tartomány- beli kínai főnök megbeszélései

Pekingből jelentik: A Reuter ügynökség értesül, hogy itteni politikai körök tudomása szerint Észak-Kína független kormányzata mihamarabb megvalósul. Ezt abból következtetik, hogy a Pekingben székelő japán katonai misszió főnöke, Kita tábornok visszaérkezett Tokióból, hol a japán kormány ezt az észak-kínai függetlenítés tervét beszélte meg. Kita tábornok egyelőre még megtartja székhelyét Pekingben. Hopei tartomány kínai (japánbarát) főnöke, Jin-

Ju-Keng tábornok szintén Pekingbe érkezett, miután előbb nagy körutazást tett a tartományban.

A FRANCIAK FELTİK AZ INDOKINÁBAN LEVŐ GYARMATUKAT

Párizsból jelentik: Péntek délután nagyfontosságú miniszterközi értekezlet volt, amelyen az ország és gyarmatbirodalom védelmével kapcsolatos kérdéseket vitatták meg. Az Oeuvre szerint a gyarmatügyi miniszter már néhány nap előtt 300 millió frank összegű új hitelt kért, hogy Indokínába új csapatmegerősítéseket küldhessen.

Ribbentrop londoni német nagykövet Rómában

Látogatása Mussolininél és Ciano gróf külügyminiszternél

Rómából jelentik: Ribbentrop londoni német nagykövet péntek délután feleségével és leányával repülőgépen Rómába érkezett. A nagykövet látogatása magánjellegű; leányát kísérte el, akit tavasszal London mellett gépkocsiszerencsétlenség ért és ennek utókövetkezményeit akarja Capriban kipihenni. A nagykövet látogatását azonban fölhasználta arra, hogy érintkezésbe lépjen az olasz politikai

élet vezetőivel. Péntek délután fölkereste Mussolinét és látogatást tett Ciano külügyminiszternél is.

Római politikai körökben nagy érdeklődést keltett Ribbentrop római látogatása. Valószínűnek tartják, hogy Ribbentrop megbeszélései során szóba kerülnek az európai helyzettel kapcsolatos fontos kérdések is.

Megbeszélés Mussolinival és Cianoval a földközi- tengeri együttműködésről.

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” római levelezője szerint Ribbentrop Mussolininek Hitler barátságos üzenetét adta át, melyben Hitler meglegedését fejezte ki a semlegességi bizottságban tett olasz engedmények felett. Ribbentrop hangoztatta Hitlernek azt a reményét, hogy kikerülhetnek lesznek a súlyosabb nézeteltérések Olaszország és a demokratá hatalmak között a spanyol polgárháború végső stádiumában. Olasz üzleti körökben úgy tudják, hogy Németország kerülni akar mindent, ami elidegeníthetné Angliát és árthatna a Németország és Anglia közötti kereskedelem kielégítő mérlegének. Ribbentrop és Mussolini között szó volt a spanyolországi olasz szervekről és a Földközi tenger körüli német-olasz együttműködésről is. Ciano külügyminiszter a semlegességi bizottság elé terjesztett javaslatról tanácskozott Ribbentroppal. A „Daily Mail” szerint a megbeszélések során szó volt arról is, hogy Francoék gijóni győzelmét egy Barcelona elleni nagyszabású támadás követi.

RIBBENTROP LESZ NÉMETORSZÁG RÓMAI NAGYKÖVETE.

Rómából jelentik: Politikai körök Ribben-

trop római látogatását von Hassel római német nagykövet távozásával hozzák összefüggésbe. Itt ugyanis befejezett ténynek tekintik, hogy von Hassel elhagyja Rómát és Londonba megy, helyébe pedig Ribbentrop kerül. A két nagykövet tehát felváltja egymás állomás helyét. Ribbentrop látogatása ilyenformán előzetes udvariassági látogatás az olasz kormány vezetőinél. Ribbentrop szombat este utazik el Rómából.

Katolikus magyar egyházközség visszaállítását kéri Bucuresriben

Bucuressti. Saját tud. A bucuressti katolikus magyar férfiak szombaton fél 12 órakor kihallgatáson jelentek meg Cisar érseknél és a háború előtt érsekségi jóváhagyással működött bucuressti katolikus magyar egyházközség visszaállítását kérték.

Az egyházközség annakidején a Saver érsek által jóváhagyott alapszabályokkal működött és ezt az alapszabályt most módosítva bemutatják a küldöttség tagjai Cisar érseknek. Az érsek jóindulattal fogadta a magyar férfiak küldöttségét és válaszában megígérte, hogy teljesíteni fogja kérésüket.

Archiadetesek

Lakás

Kapualatti bejáráttal utcai butorzott szoba kiadó. Oradea, Strada Nicolae Zeiga No. 7.

Kertvárosban

2 szobás modern magánház november 1-re kiadó. Oradea, Strada Cantacuzino 60. Ertekezni: Telefon 802. sz. Dallos.

November 1-re kiadó egyszoba konyhás lakás, Oradea, Strada Alexandru 13. szám.

Kiadó

december 1-re 2 szobás mellékhelyiségekkel álló uri lakás. Oradea, Str. Moldova 22.

Kiadó

1 szobás, szép utcai lakás november 1-re. — Oradea, Str. Jon Ghica 17-a. szám.

2 szobás

előszobás utcai lakás kiadó november 1-re. Oradea, Str. Bratianu No. 52.

Utcai háromszobás lakás mellékhelyiségekkel, november 1-re kiadó. — Utcai butorzott szoba azonnalra kiadó. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Kiadó

2 szobás mellékhelyiségekkel álló lakás november 1-re. Cim: Oradea, Str. Bratianu 55.

Háromszoba

előszobás, fürdőszobás lakás november 1-re kiadó. Oradea, Strada Aurel Vlaicu 31-a.

Alkalmazás

Vendéglő vezetését vállalnék percentre — vagy esetleg bérelnék. Klement Mátyás, Gurbedin, jud. Bihor.

Egy tisztességes

50 év körüli boltiszolgát keresek november 1-ére, Oradea, Str. General Berthelot No. 31. Trafik.

Románul tudó

kiszolgáló és tanuló leányt felveszünk. Oradea, Bul. Regele Ferdinand 12. Havranek utóda.

Intelligens fiatal lány correpetálást vállal — vagy gyermek mellé ajánlkozik. Bujdosó, Oradea, Str. Fabricelor 18. szám.

Pénztárosnő

román, magyar, német nyelvet bíró előnyben, felvétetik. Oradea, Czillér Áruház.

Fiatal uriaszony házvezetőnőnek elmenne magános hölgyhöz, vagy idősebb házaspárhoz. Cimeket a kiadóba kér.

Bejáró mindenest keresek. Özv. Senor Aladárné, Str. Principe Mihai 16. Oradea.

Házvezetőnőnek, bejárónőnek elmenne özvegyeszeny, vidékre is. Burikné, Oradea, Str. Turnatorului 7.

Készült a Szent László nyomda Rt. körforgószalagján

Adás-vétel

Használt

monopoli rómit megvételre keresek. Oradea, Papp, Str. Regele Carol 19. szám.

Kisbirtok, 25 holdas Săldobăgiu község határában azonnal eladó, vagy bérbeadó. Értekezni lehet: Oradea, Str. Sft. Gavril 17-a. sz. Gergelyné.

Eladó:

vaskályha, ócska ablakok, ajtók, férfi bőrkabát, női costum, kabát, begonia. Ugyanott butorzott szoba kiadó. Oradea, Bratianu-u. 61.

Sírlámpák,

üvegburák eladók. Oradea, Bul. Regele Ferdinand 13., az udvarban jobbra.

Jókarban

levő vaskályha eladó. Oradea, Str. Bratianu 27. szám.

Eladó

magánházak, bérházak, birtokok, gyárak, malmok. Popovics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon: 167.

Eladók

nyolc-tíz hetes angol fajú malacok. Oradea, Str. Bratianu 24. szám.

Egy

nagy fajta németny bulldog kutya eladó. Oradea, Str. Muresan 12.

Zongoraládát

2 m. hosszú 170 szélességet megvételre keresek Cimeket a kiadóba kérek.

Összeszukható vasagy

3 reszu matracca eladó. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 19. Chaura.

Jókarban levő

komplett haloszoba, kékpek, ágytakaró, elköltözés miatt eladók. — Oradea, Str. Nic. Zeiga 52. szám.

Jókarban levő

2 sötétkék Neumann télikabát 6-8 éves gyerekeknek eladó. Oradea, Str. Bratianu 18. szám.

Használt

télikabát, 14 éves flunak eladó. Oradea, Str. Millerand No. 3. I. emelet jobbra.

Egy sötétkék

női télikabát kisebb alakra eladó. Szabó J. Oradea, Str. Gheorgh Lazar No. 5.

Fekete női kabát

középtermetre eladó az udvarban, Oradea, Str. Vlahuta 72. szám.

Különféle

Női és férfi kalapok készítését ocsó arban vállalom. Mester kalapos, Oradea, Strada Alexandri 16. szám.

Házasság

Középkorú

keresztény férfi feleséget keres némi hozománnyal, 50-es jellegre címet a kiadóba kérek.